TYÖLAISILLA ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 111. — 1922. Tiistaina, syyskuun 26 p. — Tuesday, Sep. 26. VI Vuosikerta--Vol. VI

Englanti varustautuu suurella kiireellä

Voimakkaita ilmalaiva-, laivasto- ja sotilasosastoja kuletetaan Dardanelleille.

Konstantinopoli. — Laajakantoiset ilmalaivahyökäykset mahdollisesti tulevat alottamaan varsinaiset sotatoimet Englannin ja Turkin välillä.

Samalla kun turkkilaisten kerrotaan kulettavan raskasta tykistöään ja hyökkäysjoukkojaan Smyrnasta uutta rintamaa kohti, brittiläiset sotilasviranomaiset ovat kulettaneet voimakkaita ilmailuosastoja rintamansa taakse, ollen valmiit laskemaan nämä irralleen sinä hetkenä jolloin Mustapha Kemalin sotajoukot yrittävät kulkea «kuoleman linjan» ylitse puolueettomalle alueelle, jonka rikkomista pidetään sodan julistuksena. Tankkejä, panssariautoja ja muita sotakoneita, joita käytettiin mailmansodassa, kiirehditään sotatantereelle.

Brittiläisten asemat.

Brittiläiset joukot ovat sijoitetut seuraavasti:

1. Chanakiin, joka muodostaa avaimen Dardanelleille ja jonka turkkilaisten täytyy ensiksi vallottaa. Täällä on sijoitettuna voimakkaita brittiläisiä osastoja ja niiden takana laivasto.

2. Ismid niemimaalla, jonka kautta turkkilaiset voivat edetä Bosphorus salmelle ja Konstantinopoliin. Täällä ovat brittiläiset joukot sijoittuneet vallihautoihin syvien vuorien taakse ja brittiläisen laivaston tykistö on valmiina antamaan apuaan.

3. Konstantinopolissa, missä brittiläiset ovat kuularuiskuillaan valmiit tukahuttamaan kaikki kapinallisuuden, mikä mahdollisesti nousisi rintaman takana.

Erinäisiä tietoja Neuvosto-Venäjältä

Itä-Kiinan rautatien liittolaisten välisen teknillisen komitean lakkauttaminen.

Moskova. — Tshitasta on ilmoitettu, että Japanin ulkoministeri on lähettänyt valloille nootin, jossa niille ilmoitetaan Japanin hallituksen päättäneen lakkauttaa Itä-Kiinan rautatien liittolaisten välisen teknillisen komitean. Nootissa on samalla korostettu, että liittolaisten välinen komitea oli muodostettu interventsiooniaikana Siperiassa, mutta Japanin sotajoukkojen poistuttua Tyynenmeren rannikkoalueelta on komitea ehdottomasti lakkautettava. Japani ja Kiinan edustajat ovat jo poiskutsutut komiteasta, johon ovat jääneet vain Amerikan, Englannin ja Ranskan edustajat. Washingtonissa oletetaan, että komitean vastainen olemassaolo lopullisesti turmelee Amerikan ja Kiinan väliset suhteet, jonka johdosta Amerikan edustajan Stevensin komiteassa esittämä vastalause on jätetty tyyten huomioonottamatta.

Ulkomaista kivihiiltä tarjottu Venäjälle.

Moskova. — Krimin ulkomaankaupan kansankomissariaattiin on Konstantinopolista saapunut tarjouksia toimittaa Cardiffin ja turkkilaista kivihiiltä Krimille rajattomassa määrin edullisilla ehdoilla.

Ulkomaista luottoa tarjottu Venäjälle.

Moskova. — Arkangelin läänin osuustoimintaliitto on saanut norjalaisilta ja englantilaisilta toiminimiltä tarjouksia luoton annosta edullisilla ehdoilla.

Bucharan kanssa tehty taloudellinen sopimus ratifisoitu.

Moskova. — Yleisvenäläisen toimeenpanevan keskuskomitean puhemiehistö on ratifisoinut elokuun 9 pnä Bucharan kanssa tehdyn taloudellisen sopimuksen.

Amsterdamin vieronta Norjassa

Kristiania 7-9. — Kivenhakkaajain ammattiyhdistyksellä ja kivenhiojain ammattiyhdistyksellä oli eilen kokous, missä käsiteltiin mm. kysymystä kannanotosta Amsterdamin Internantioleen. Edelleen ammattiyhd. päätti 22 äänellä 3 vastaan kannattaa eroamista ja jälkimmäinen ammattiyhdistys teki yksimielisesti samansisältöisen päätöksen.

Kehityksen täten jatkuessa Norjan ammatillisessa liikkeessä ei Amsterdamin Internationalella kohta ole lainkaan jalansijaa maassa, missä on otettu terveellinen opetus mainitun internationalen äärettömistä karhunpalveluksista maailman työväenluokalle kaikissa viime aikaisissa suurissa yhteenotoissa työn ja pääoman välillä, kuten kaivos- ja metallityöaloilla jne, ja sen äärettömän vihamielisestä kannasta Venäjän taistelevaan työväestöön nähden.

Venäjä Turkin itsenäisyyden puolesta

Tshitserin varottaa liittolaisia toimimasta ominpäin Turkin knassa. Sanoo Venäjän seisovan Turkin itsenäisyyden puolesta.

Berliini. — Neuvostohallituksen ulkoministeri Tshitserin Montreal Star ja Chicago Tribune lehden kirjeenvaihtajalle antamassaan interjuuvissa lausui mielipiteenään, ettei Pikku-entente, näiden maiden sisäisen tilanteen vuoksi ole mikään tärkeä tekijä Läheisen Idän kriisissä.

«Tshekkoslovakian, Jugoslavian, Rumanian ja Puolan sotapuuhia tulee suuresti häiritsemään sisäiset levottomuudet», hän lausui. «Jugoslaviaa uhkaa kapina Makedoniassa, Kroatsiassa ja Sloveniassa ja Tshekkoslovakiaa uhkaa kapina Sloveniassa Silicialaisten puolalaisten karpathialaisten rutenialaisten taholta. Rumania on taas niin perinpohjin vihattu Bessarabian asukkaitten taholta, että kapinat siellä ovat mahdollisia millä hetkellä tahansa.

Venäjä haluaa rauhaa.

«Venäjän hallitus pidättää itselleen toimintavapauden, mutta sen toimintaa johtaa sen rauhalliset pyrkimykset ja halu saada sovinto aikaan.»

Kuitenkin, huomautti Tshitserin, Läheisen Idän kysymys on ratkaistu Turkin kansallisten vaatimuksissa ja venäläis-turkkilaisessa sopimuksessa, joka solmittiin maaliskuulla 1921.

Ei ole olemassa puolueetonta aluetta.

«Turkki on suveriniteettinen valtio, niin ettei sen alueelle ole liittolaisilla oikeutta määritellä mitään puolueetonta aluetta. Konstantinopoli täytyy tulla uudestaan Turkin pääkaupungiksi. Kauppaliike salmien lävitse täytyy olla Mustan meren ympärillä olevien valtioitten yhteisen komissionin huollon alaisena, kuitenkin sillä tavalla, ettei se loukkaa Turkin suveriniteettiä.»

Venäjää ei voida sivuuttaa neuvotteluista.

Tshitserin käytti tilaisuutta hyväkseen varottaakseen liittolaisia yrittämästä kutsua konferenssia koolle ilman Venäjän osanottoa siihen.

«Turkin ja Venäjän välillä on jo olemassa sopimus Läheisen Idän kysymyksiin nähden, eikä näin ollen tätä sopimusta voida kumota uudella sopimuksella, jossa Venäjä ei ole osallisena. Konferenssilla ilman Venäjää ei ole mitään merkitystä.»

Venäjä luvannut apuaan Turkille.

Moskovan hallitus on antanut täällä olevalle Mustapha Kemalin edustajalle virallisen vakuutuksen, että Venäjä, jos tarpeellista on, liittyy sotaan turkkilais-venäläisen Läheisen Idän politiikan puolustamiseksi.

Neuvostohallitus, vaikkakin lausuen toivomuksensa ,että salmien kysymys voidaan ratkaista diplomaattisten neuvottelujen tietä, on luvannut että Turkin armeija pannaan kaikin puolin hyvään puolustuskuntoon, jotta se kykenee pakottamaan Turkin vaatimusten täyttämisen.

Sekä Venäjä että Turkki ovat uudistaneet vakuutuksensa olla ottamatta osaa liittolaisten kutsumaan konferenssiin, ennen kuin heidät molemmat kutsutaan siihen osanottajiksi.

Turkin armeija yksinään riittävä.

Moskova. — Venäjän armeijaa ei mahdollisesti tulla ensinkään lähettämään Vähään Aasiaan eikä muualle Turkin avuksi. Venäjän yhdeksäs eli kaukaasialainen armeija, jonka lähettämisestä turkkilaisten avuksi on paljon huhuiltu, tullaan käyttämään Bakun öljyalueitten puolustukseen. Venäjän sotavirasto on saanut vakuuksia, että Turkin armeija yksinään on kyllin voimakas valtaamaan Konstantinopolin, edellytyksellä että se saa riittävät varusteet.

Tälläisen lausunnon antoi Montreal Star lehden kirjeenvaihtajalle Trotskin yleisesikunnan päällikkö, kenraali Danieloff. Puna-armeijan yleisesikunnan pääkomissaari lausui, että Venäjälle on paljon tärkeämpää suojella öljyalueitaan kuin lähettää kaukaasialainen armeija Turkin avuksi, joka on ilmankin kyllin voimakas voittamaan.

Kenraali Danieloff vakuutti ettei Venäjä ole lähettänyt yhtään miestä eikä upseeria tähän mennessä turkkilaisten avuksi, jonka hän sanoi voivan kreikkalaistenkin todistaa.

Indian muhamettilaiset kannattavat Turkkia

25 Indian lainlaatijakunnan jäsentä Englannin varakuninkaan puheilla.

Lotoo. — Torstaina kävi 25-henkinen lähetystö, muhamettilaisia Indian lainlaatijakunnan jäseniä, loordi Readingin, Indian varakuninkaan puheilla, vaatien pikaista rauhaa Turkin ja Englannin välillä. Lähetystö painosti, että Englannin on myönnettävä Turkille suverinitettioikeus Traakiaan, Adrianapoliin ja Konstantinopoliin ja kaikki oikeudet Vähässä Aasiassa, ja että kristittyjen vähemmistöjen suojelus on Turkin puolelta alueillaan taattava.

Loordi Reading lupasi tiedottaa lähetystön mielipiteet Englannin hallitukselle.

Tämän lähetystön käyntiä pidetään vakavana merkkinä siitä mieleenkiinnosta millä muhamettilainen India seuraa Englannin ja Turkin välien kiristymistä, jotka eivät suinkaan kannata Englannin ottavan vihamielistä kantaa Turkkiin nähden.

Lloyd George jo uhkailee erota

Lontoo. — Täällä huhutaan pääministeri Lloyd Georgen kabinettinsa kokouksessa tarjoutuneen eroomaan toimestaan, mutta kabinetti hyljäsi erotarjouksen.

Samalla myöskin ilmoitetaan että ulkoministeri markiisi Curzon uhkasi erota ellei hänen politiikkaansa yhteistoimintaan pyrkimsestä Ranskan kanssa Läheisen Idän kysymyksessä hyväksytä. Markiisi Curzonin politiikka sai kuitenkin ministeristössä siinä määrin kannatusta, että hänet lähetettiin Ranskan pääministeri Poincaren kanssa neuvotteluihin.

Kerrotaan Lloyd Georgen vihamiesten selostavan ministeristössä vallitsevan suuria erimielisyyksiä, ja että itsehallinnollisissa alusmaissa luotetaan enempi markiisi Curzonin politiikkaan, joka pyrkii diplomaattisten neuvottelujen kautta samaan aikaan rauhan ja välttämään sotaa.

Japanilais-venäläiset neuvottelut raukeamaisillaan

Tokio. — Shanchungin konferenssista tänne saapuneet tiedot kertovat japanilais-venäläisten neuvottelujen Kaukaisen Idän kysymyksestä ja Venäjän tunnustamisesta voivan raueta millä hetkellä tahansa.

100 miljaardia Saksan työväenluokan luista ja ytimistä

Ammattiyhdistysbyrokratia joustamassa huijausta.

Saksalaisten ja ranskalaisten suur kapitalistien välillä juuri päätetyn suurhankintasopimuksen johdosta kirjoittaa berliniläinen toverilehti:

Peli pimeässä lakkaa. Teollisuusritarit Reinin puolella ja toisella ovat tähän asti antaneet diplomaattien kansallisissa palvelijapuvuissaan puolustaa etujaan. Kapitalistinen kriisi on nyt joutunut asteelle, jolloin maailman herrat eivät enään voi suoda tätä ylellisyyttä. Stinnes toiselta puolen ja ranskalaiset suurtyönantajat toiselta puolen astuvat itse kulissien takaa näyttämölle ajaakseen läpi tarkoituksensa.

Hankintasopimus kapitalistisen uudelleen rakentamisen hyväksi on ennenkuulumatonta kantavuutta oleva tapaus. Se takaa suurkapitalille satumaisen suuret voitot mutta proletariaatille merkitsee se sietämätöntä kuormitusta. Stinnesrahamiesyhtymä saa hankinnastaan 6% eli laskelmien mukaan likipitäin 100 miljaardia voittoa. Saksalaiset työnantajat saavat hankinnastaan suorituksen Ranskan frangeissa. Mutta maksua ei suorita Ranska, joka sillä summalla vain hyvittää reparationikontoa, vaan Saksan hallitus. Mutta tämä ei ota Stinneksen suunnitelman kustannuksia tämän kassakirstuista. Se jättää Stinneksen järjestettäväksi reparationikysymyksen, ollakseen itse vain Stinneskapitaalin tahdoton välikappale. Saksan hallitus ottaa siis tätä jättiläishankintaa koskevan miljaardimäärän, kapitaalin voiton Saksan työläisten taskusta. Mutta se on jo entuudeltaan tyhjä. Saksalaisen työläisen pöydällä on nyt vain murto-osa leivästä, mikä sillä oli vuonna 1914. Saksan proletariaatilta tullaan nyt ottamaan ei vähempää kuin tämä viimeinen leivänkannikka. Saksan työväenluokan uhrattavana ei ole vähempää kuin olemassaolonsa tukeakseen saksalais-ranskalaista rahamieskliikkiä.

Kommunistit ovat osoittaneet tämän kehityksen jo kuukausia sitten. Ja he ovat varoittaneet proletariaattia. Mutta sosialidemokratian ja ammattijärjestön johto ovat pilkallisella naurulla kuitanneet nämä varoitukset. Ne ovat satoja kertoja kieltäytyneet johtamasta proletariaattia taisteluun Stinnestä vastaan. Toteamme vieläkin kerran, että ammattijärjestön johto on antanut hyväksymisensä proletariaatin luovuttamiselle Saksan valtakunnan hallituksen ja Saksan suurteollisuuden käsiin. Valtiosihteeri Schröder on virallisesti ilmoittanut, että **Saksan ammattiyhdistysliikkeen johtajat ovat selittäneet olevansa valmiit varmentamaan hankintasopimuksen.** Ammattiyhdistysjohtajat ovat «kallistumistoiminnan» varjolla neuvotelleet Wirthin ja Stinneksen kanssa. **Sen sijaan että olisivat taistelleet kiskontaa vastaan ovat he olleet avustamassa kapitalistisien kiskurien afäärejä.**

Uusi sosialidemokratinen joukkopuolue (yhdessä riippumattomain) kanssa on myös Stinneksen liikeyrityksen päätekijöitä. Ilman sen myötävaikutusta on kyscenalaista, tokko Saksan proletariaatista voitaisiin puristaa 100 miljaardin riistovoitto. Yhdistynyt sosialidemokratia on suurelle kokoomukselle parlamenttaarisena varmennuksena toivottova. **Se on välttämätön suojana joukkojen ulkoparlamenttaarista vastarintaa vastaan.**

Kautta Saksan työväestön on paraikaa havaittavissa liikettä. Nälkä ja hätä ravistelee proletariaattia. Työmaaneuvostot nousevat ja vaativat yleiskansallista neuvostokongressia. Reformismin vaikutus vähenee. Joukot vaativat tekoja ja muodostavat itselleen elimiä olemassaolonsa taistelun käymiseksi. Stinnes ja Stinneksen ystävät ammattijärjestön johdossa seuraavat tätä kehitystä tuskalla ja vavistuksella. Porvaristo tietää ,että on olemassa mahti, joka viime tingassa voi tehdä tyhjäksi sen liiketoimen, takavarikoida sen 100 miljaardit ja tehdä tyhjäksi sen diktatuurin.

Saksan porvaristo tietää ,että sen jättiläismäinen suunnitelma riippuu työväenluokan vaiteliaisuudesta ja passiivisuudesta. Työväenluokan vaiteliaisuus ja passiivisuus — «ammatillisen liikkeen johtajain varmennuksessa» — merkitsee paraikaa kallistumista aina menehdykseen, verorosvousta aina nujertumiseen ja orja-aherrusta aina kumoon keikahtamiseen asti.

Proletariaatin on oltava tästä tilanteesta selvillä. Joko sata miljaardia riistovoittoa työläisten luista ja ytimistä taikka kapitalistisien arvojen takavarikointi. Joko alistua ranskalaisten työpiiskureille taikka liittyä Venäjän proletariaattiin. Joko suuri kokoomus Stinnekseä riippumattomiin taikka työväenhallitus.

Ja Saksan proletariaatilla saattaa olla vain yksi ainoa vaali, huomauttaa toverilehti.

Turkkilaiset miehittäneet tärkeän aseman

Voivat ehkäistä Englannin Atlantin meren laivaston pääsyn Dardanelleille.

Konstantinopoli. — Mustapha Kemalin sotajoukot ovat miehittäneet Ez-Inen tärkeän paikan, joka sijaitsee Aasian puoleisella rannalla Dardanelleja, uhaten nyt Kum Kalesia, mikä on tärkeä avainkohta salmien eteläisellä puolella. Kemalin joukot eivät kohdanneet miehityksessään mitään vastustusta.

Laivasto-asiantuntijain mielipiteen mukaan turkkilaiset kykenevät tämän perusteella ehkäisemään Englannin Atlantin meren laivaston, jotka nyt ovat matkalla Maltasta, päämäestä Dardanelleille. Näistä asemista kykenevät turkkilaiset raskaan tykistönsä avulla pommittamaan Englannin laivastoa ja ehkäisemään siltä pääsyn salmille. Nämä asemat ovat tähän asti olleet ranskalaisten ja italialaisten miehittämät.

Rauha riippuu Englannista — julistavat turkkilaiset.

Pariisi. — Ferid Bey, nationalistien edustaja Pariisissa, ilmoitti Associated Pressille täällä, että Angoran hallituksen vastaus konferenssin kokoonkutsumisesta saapunee muutaman päivän kuluessa.

«Tulevatko sotatoimenpiteet edelleen jatkumaan ja tulevatko meidän joukkomme etenemään meille oikeutetusti kuuluville alueille, riippuu kokonaan Ison Britannian hyväntahtoisuudesta.»

«Jos Britannia antaa meille vakuuden, että se tulee suostumaan meidän oikeutettuihin vaatimuksiimme Traakian, Konstantinopolin ja Adrianapolin suhteen, niin tulevat meidän sotajoukkomme pysymään niissä asemissa missä he nyt ovat, rauhan konferenssiin saakka. Mutta ellemme me saa näitä takeita, ovat turkkilaiset valmiit uusiin uhrauksiin oikeuksiensa puolesta. Me toivomme saavuttavamme oikeutemme diplomaattista tietä, mutta ellei, on meidän painostettava niiden täyttämistä sotilaallisin keinoin.»

Nansen tiedustaa Kemalin vaatimuksia

Geneve. — Täällä on saatu selville tri Nansenin lähettäneen sähkösanoman Mustapha Kemalille, kehottaen häntä tiedottamaan vaatimuksistaan ja olisiko hän taipuvainen uskomaan Läheisen Idän kysymyksen ratkaisua Kansain Liitolle.

Fordin tehtaat jälleen käynnissä

Detroit. — Ford Motor Co:n tehtaat avattiin jälleen torstaita vasten yöllä. Tämä merkitsee että 70,000 työläistä saa heti jälleen työn Detroitissa ja useat tuhannet muualla Amerikassa.

Japani pysyttelee erillään sodasta

Tokio. — Eräs huomattu henkilö Japanin ulkovirastossa huomauttaa, ettei Japani tule missään tapauksessa ottamaan osaa turkkilaiseen ristiriitaan. Japanin politiikkaan kuuluu pysytellä erillään Europan ristiriidoista.

Canadan työministeri ei kannata sotaa

Sikäli kuin Montreal Star kertoo, työministeri Murdock vastustaa Canadan osanottoa sotaan.

Toimituskirjoituksessaan refereeraa mainittu lehti työministerin lausuneen:

«Mitä minuun tulee kysymyksessä meidän osanotostamme sotaan Dardanelleilla, well, minä käsitän siellä on taisteltava 70,000 turkkilaista vastaan. Mutta eikö Englannilla, Ranskalla, Italialla, Rumanialla, Jugoslavialla ja Tshekkoslovakialla oe kylliksi sotilaita, lyödäkseen nämä 70,000 turkkilaista? Tämä on minun mielipiteeni sodasta.»

Mainittu lehti huomauttaa tämän johdosta, että lausunto on muuten oikea ja yksinkertaisen helposti tajuttava, sanoen siinä kuitenkin jätettyn muutamia «pikkutekijöitä» huomioonottamatta. Sitten lehti huomauttaa, että 70,000 turkkilaisen sijasta on tapeltava 300,000 suuruista turkkilaista armeijaa vastaan, tämän lisäksi Ranska ja Italia ovat kieltäytyneet tappelemasta, eikä myöskään Rumania ja Jugoslavia ole liikehtineet sotaan liittyäkseen ja Tshekkoslovasialla ei ole mitään tekemistä tämän sodan kanssa, vaan lehti arvelee työministerin maininneen sen. koska tietää sennimisen maankin oleva. Samalla lisää lehti ,että tämä lisäksi muhamettilainen India, Egypti, Mesopotamia ja Palestiina ovat kuohuksissa, ja 2 miljoonan suuruinen Venäjän punainen armeija seisoo Turkin takana.

Näiden huomautusten kautta painostaa mainittu lehti Canadan osanottoa sotaan.

Ranskan merimiehet lakossa

Hallitus julistanut 8-tunnin työpäivän mitättömäksi.

Pariisi. — Tuhannet matkustajat, jotka aikovat matkustaa Etelä-Afrikaan ja muihin Välimeren satamiin, ovat pysäyksissä täällä Marselleisin merimiesten lakon takia, joka puhkesi heti sen jälkeen kun hallitus oli kumonnut 8 tunnin työpäivän. Muissa satamissa panivat työläiset toimeen 24 tunnin protestilakon, mutta Marseilleissa merimiehet ja satamatyöläiset kieltäytyivät palaamasta töihin ja päättivät jatkaa lakkoa. Seurauksena lakosta kaikki liikenne Corsikaan, Tunisiin ja Algeriaan on pysäyksissä ja suuri määrä matkustajia on patoontunut satamiin.

Kreikkalaiset panevat toimeen verilöylyjä

Smyrna. — Turkin viranomaiset tiedottavat kreikkalaisten panevan toimeen turkkilaisten joukkotelotuksia Traakiassa, vastapainoksi oletetuille kreikkalaisten telotuksille Smyrnassa.

Kieltolakiasiamiesten ammatti vaarallista

Washington. — Kieltolakikomisioneri Hayes tiedottaa salaviina kauppiaitten surmanneen sitten sodan 125 hallituksen kieltolakiasiamiestä.

Tasavaltalainen kenraali surmattu

Belfast. — Brikaatikenraali J. Devine kerrotaan surmatun 5 muun tasavaltalaisen kanssa taistelussa Sligossa. Kenraali Devine on Sligon tasavaltalainen edustaja Irlannin parlamenttiin.

Puna-armeijan huhutaan kulkeneen Rumanian alueelle

Konstantinopoli. — Suuri joukkue Venäjän puna-armeijalaisia kulki Dniester joen ylitse Rumanian puolelle lauantaita vasten yöllä ja leiriytyi joen oikealle puolelle, jossa se seuraavana päivänä joutui kahakoimaan rumanialaisten rajavartiain kanssa.

Viime tietojen mukaan taistelut jatkuvat yhä. Yksityiskohtaisia tietoja puuttuu.

Protestitulva sotapuuhia vastaan kasvaa

Englannin suuret tehdaskaupungit jyrkästi sotaa vastaan.

Lontoo. — Vastalausetulva Britannian kietomisesta uuteen sotaan kasvaa kautta Englannin. Tekemiensä tiedustelujen perusteella osottaa London Daily Telegraph torstai aamuna, että 12 edustavasta kaupungista kautta Englannin, lukuunottamatta kolmea niistä, kaikki vastustavat jyrkästi kaikkea sotaa niin kauan kuin maa on vielä sairas ja heikko entisestäkin sodasta.

Suuret teollisuuskaupungit, kuten Sheffield ja Manchester, samalla kun tunnustavat salmien vapauden tärkeyden, vastustavat sotaa. Newcastle ja huomatut satamakaupungit ovat yhä jyrkästi sotaa vastaan.

«Antaa Kemalin miehittää Konstantinopoli, niin kauan kun hän ei halua linnoittaa salmia», on yleinen huuto.

Vanhat työväenjohtajatkin sotaa vastaan.

Torstaina kävi työväen lähetystö, käsittäen Ben Tillettin, Margaret Bonfieldin, J. H. Thomasin ja J. B. Williamsin, pääministeri Lloyd Georgen luona. Sen mukaan mitä Labor Herald kertoo, ilmoitti lähetystö järjestyneen työväen olevan jyrkästi vastaan kaikkia sotapuuhia. Lähetystö sanoi työväen käsittävän salmien kulkuvapauden tärkeyden, mutta painosti ettei se ole Englannin asia yksinään, vaan koko mailman. Edustajat ollen sitämieltä, että kysymys voidaan ratkaista rauhallista tietä.

Lloyd George vastasi, että hallitus on halukas säilyttämään rauhan, mutta että sen täytyy varustautua, voidakseen painostaa vaatimuksiaan.

Mainarit esittäneet protestinsa.

Kaivostyöläisten toimeenpaneva komitea niinikään on hyväksynyt jyrkän vastalauseen hallitukselle sen kannasta Läheisen Idän kysymyksessä, ilmoittaen työväen vastustavan kaikkea sotapuuhia, joiden kautta työväki aljotaan syöstä uusiin verenvuodatuksiin.

Canada kannattaa asian ratkaisua Kansain Liitolle.

Reuterin tiedonanto Genevasta kertoo Canadan, New Seelannin ja Australian edustajain lähettäneen Lloyd Georgelle sähkösanoman, vaatien häntä hyväksymään tri Nansenin esityksen Läheisen Idän kysymyksen siirtämisestä Kansain Liitolle.

Etelä-Afrikassa tuomitaan sotapuuhat.

Johannesburgista saapuneen tiedon mukaan sikäläinen Star lehti toimituskirjoituksessaan tuomitsee Lloyd Georgen Läheisen Idän politiikan «ajattelemattomaksi ja taktiikkaa vailla olevaksi». Lehti huomauttaa, että «yleisvaltakunnallista yhteenkuuluvaisuustunnelmaa yritetään käyttää välikappaleena vastuunalaisettoman Läheisen Idän politiikan tukemiseksi, joka on osottautunut vääräksi jokaisessa suhteessa.»

Canadankin työväki protesteeraa.

Calgary. — Täkäläinen Dominionin Labor partyn osasto on lähettänyt pääministeri Kingille hyväksymänsä päätöslauselman, jossa mitä voimakkaammin vastustetaan Canadan osanottoa sotaan.

Australian työväenpuolue protesteeraa.

Melbourne. — Australian federaalinen työväen puolue on lähettänyt kaapelisanoman Britannian työväenpuolueelle, ilmoittaen Australian työväen vastustavan maan osanottoa sotaan ,ilman saamatta siihen suostumusta kansan yleisäänestyksellä.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO,
Vastaava toimittaja.

VAPAUS

(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistovärsyltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joille on takaukset.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan personallisella nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkenhoitaja.

Vapauden konttori ja toimitus on Liberty Building, Lorne St., Puhelin 1038. — Postiosote:
Box 69, Sudbury, Ont.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Sielläkin maanmiehellä sama kohtalo

Olemme useissa kirjoituksissa osottaneet, että huolimatta tavallista runsaammasta sadosta, Canadan maalaisraatajat eivät tule hyötymään maan runsaista antimista, vaan että päinvastoin pankkiirit, koronkiskurit, konekauppiaat ja muut kiskurit käyvät yhä julkeammin maamiehen kimppuun. Että samoin on laita Yhdysvalloissa, siitä on todistuksena seuraava Superiorissa, Wis., ilmestyvän toverilehden «Työmiehen» kirjotus:

Yhdysvaltain maanviljelyshallituksen taholta ilmotetaan tämän maan maanviljelijäin tuottavan tänä vuonna noin $6,000,000,000 viljaa ja muita elintarpeita. Vuodentulo tänä vuonna on rahassa laskettuna noin biljoonan dollaria suurempi kuin vuosi sitten.

Ensi katsauksella luulisi että tämä biljoona dollaria menee elintarpeiden tuottajien taskuun, mutta niin ei ole asianlaita. Tosiasia on että maanviljelijät tuotteillaan tänä vuonna saavat vielä vähemmän kuin vuosi sitten, vaikkapa he ovat enemmän tuottaneetkin. Vehnästä maksetaan tuottajille vähemmän kuin ennen. Samoin maksetaan muista tuotteista vähemmän kuin milloinkaan ennen sitten kuin sota alkoi.

Kaikki se hyöty mikä suuremmasta vuodentulosta on, mence välikäsien, kaikenlaisten keinottelijain taskun täytteeksi. Tänäkin vuonna, kuten aina ennenkin, alentavat elintarvekeinottelijat elintarpeiden hintoja syksyllä juuri silloin kun ne keinotellaan niiden tuottajien käsistä pois. Heti kun elintarpeet ovat joutuneet elintarvetrustin käsiin, korotetaan hinnat, jolloin niistä eivät tuottajat enää mitään hyödy.

Vain suurtuottajat voivat pitää puoliaan tässä keinottelussa. Suurtuottaja voi useassa tapauksessa pidättää tuotteensa markkinoilta juuri silloin kuin niiden hinnat ovat halvimmillaan ja myydä ne vasta sitten kun hinnat kohoavat. Pienviljelijä ei voi tehdä tätä. Useassa tapauksessa on hän ollut pakoitettu pitkin vuotta tekemään velkaa, toivoen voivansa maksaa sen syksyllä kun hän korjaa sadon. Tämä velka on myöskin maksettava ja maksettava ajallaan. Hänen täytyy tuotteensa myydä siitä hinnasta mitä hänelle tarjotaan, huolimatta ollenkaan siitä vastaako se edes osapuilleenkaan tuotantokustannuksia.

Pienviljelijä on ehdottomasti pankkiirien, kauppiaiden, rautatieyhtiöiden, rahanlainajaien ja elevaattoriyhtiöiden armoilla. Elevaattoriyhtiöt ja muut välittäjät maksavat hänelle tuotteissaan niin paljon kuin haluavat, Pankkiirit ja lainausyhtiöt pitävät huolen siitä, että pienviljelijää nyletään korkojen ja muiden hyvityksien muodossa ja kauppiaat pitävät huolen siitä että pienviljelijät saavat niistä tarvikkeista mitä he tarvitsevat, maksaa äärimmäisen korkeat hinnat.

Pienviljelijä on aivan samassa asemassa kuin teollisuustyöläinenkin. Riistoa ja riistoa joka puolella. Vain järjestymällä voivat pienviljelijät parantaa asemaansa ja vihdoin järjestymällä yhdessä teollisuustyöläisten kanssa, voivat he lopettaa koko ristoärjestelmän, jonka seurauksena tällaista riistämistä harjotetaan.

Canadan metallikaivostyöläisten järjestyminen

Metallikaivajain taloudellinen järjestäytymiskysymys on ollut surkuteltavasti rempallaan jo useap vuoden ajan. Aikaisemmin kuului huomattava määrä metallikaivostyöläisiä Lännen Kaivosmies-Liittoon, nykyiseen Mine, Mill & Smelters Unioon (Kaivos- Myllyja Sulimotyöläisten unioon), sittemmin, tämän järjestön hävittyä Canadasta, kuului OBU:n nousuaikana muutamia satoja Ontarion kaivostyöläisiä OBU:hun. Viimemainitu kuitenkin hävisi sangen pian, saamatta mitään aikaan kaivostyöläisten hyväksi. Nykyisin eivät kaivostyöläiset kuulu minkäänlaiseen taloudelliseen järjestöön.

Näin kovin kehnolla kannalla on metallikaivajain taloudellisen järjestymisen asia. Ja kuitenkin metallikaivosteollisuus on nykyisin sangen vilkkaassa käynnissä, varsinkin kultatuotannon alalla. Ja se mielenkiinto, mitä Canadan kultatuotantoon nähden nykyisin on olemassa, tuotannon laajentaminen entisissä kaivoksissa ja uusien kaivosten avaaminen, viittaa siihen seikkaan, että kultatuotanto on nousukaudessaan. Kuinka kauan tätä nousukautta kestää, on vaikea sanoa. Mutta kaikessa tapauksessa juuri nykyinen aika, jos mikään, on mitä oivallisin järjestymisen aika. Sikäli kuin olemme saaneet tietää, on Timminsissä ja muualla Pohjois-Ontariossa juuri äskettäin toiskielisten kaivosmiesten taholla herännyt mielenkiintoa taloudelliseen järjestymiseen nähden ja lienee järjestyminen pantu jo jossain määrin alullekin. Tälle alotteelle on annettava kaikki avustus ja osanotto mitä voidaan ja on sitä tervehdittävä mitä suurimmalla ilolla.

Ontarion kaivostyöläiset, kaivoskapitalistit niittävät nyt suurempia voittoja kuin milloinkaan ennen. He kahmivat äärettömiä rikkauksia riistämällä teidän työnne luomaa yliarvoa. Mutta entäs teidän osuutenne? Te raadatte kurjilla nälkäpalkoilla alituisessa hengenvaarassa. Te asutte kehnoissa kopeissa. Te olette vailla kaikkia niitä mukavuuksia ja elämän hyvyyksiä, mitä teille rikkauksien tuottajina ja uusien yhteiskunnallisten arvojen luojina kuuluu. Te olette täydelleen työnantajain mielivallasta riippuvaisia ja kokonaan turvattomia heidän hyökkäyksiään vastaan.

Käyttäkää otollista tilaisuutta hyväksenne ja järjestäytykää. Puhukaa työläistovereillenne raatajain taloudellisen järjestäytymisen suuresta merkityksestä.

Tämän yhteydessä on myöskin tärkeää panna mieliin, että millä tavalla hyvänsä kaivostyöläisten järjestämistyö aletaan, tulee luokkatietoisten työläisten pitää visusti silmällä ja vaikuttaa siihen suuntaan, että metallikaivostyöläisten unio tulisi rakentumaan teollisuusunionismin perusteelle ja että se tulisi kiinteään yhteyteen maan varsinaisen unionistisen liikkeen kanssa ja vaikuttavaksi tekijäksi siinä. Sillä tämä on vallankumouksellisesti tietoisen mailman työväen ja tämänkin maan luokkatietoisen työväen kanta ja pyrkimys. Mainarien, jotka luontaisesti raskaan työnraatajina, omaavat vallankumouksellisen psykologian, tulee järjestönsä kautta vaikuttaa koko maan työväenliikkeen radikaalisuttamiseksi.

Suomen Työväenpuolueen eduskuntaryhmän kokoontuessa

Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen kokoontumispäiväin aattona kirjoittaa «Suomen Työmies» pääkirjoituksessaan, sen tehtävistä ja työväen toiveista ryhmän työhön nähden seuraavaa:

Näin päivinä kokoontuu Työväenpuolueen eduskuntaryhmä ensimmäiseen neuvotteluunsa suunnittelemaan niiden tehtävien täyttämistä, jotka Suomen luokkatietoinen työväki on sen suoritettavaksi asettanut.

Ryhmä ei kokoonnu täysilukuisena. Yhden sen jäsenistä, toveri Väisäsen, on porvaristo — osoitukseksi kansanedustajan koskemattomuudesta — sulkenut kalterien taakse. Tämä asiantila on mitä erinomaisempana osoituksena siitä, minkälaisten olosuhteitten vallitessa ryhmä tulee työskentelemään.

Ryhmämme ei voi, kuten toiset eduskuntaryhmät kuvitella olevansa osa «hallitsevasta» eduskunnasta. Sen on aina käsitettävä itsensä puolueen taisteluryhmäksi, jota viholliset joka puolelta ympäröivät. Sen taistelu eduskunnassa ei ole mitään itsenäistä kahakoimista, vaan yhtenäistä rynnistystä työväenluokan ulkopuolella parlamentin tapahtuvan taistelun kanssa.

Edustajia valitessaan on työväki asettanut heihin suuria toiveita. Ovathan ryhmän jäsenet yksinomaan työläisiä. Heidän joukossaan ei ole yhtään porvaristoon tai edes sivistyneistöön lukeutuvaa. Veren ja hengenheimolaisuuden siteillä ovat he työväen suuriin joukkoihin kytketyt.

Ensimäinen, mitä työväki edustajiltaan odottaa, on ryhmän kiinteä yhtenäisyys kaikessa eduskuntatoiminnassa. Alusta alkaen on tehtävä mahdottomaksi kaikenlainen hajanaisuus ja oma-kantalaisuus eduskuntaesiintymisissä.

Toiseksi vaatii työväki eduskuntaryhmältä ehdotonta alistumista puolueen johdonalaisuuteen. Ryhmä ei ole mikään itsenäinen poliittinen tekijä, se on vain yksi puolueen työryhmistä, täysin puoluejohdon alainen. Asemaltaan puolueessa on se rinnastettavissa minkä tahansa muun työkunnan (sanomalehtitoimituksen, vaalikomitean, propagandakomitean y.m.s.) kanssa.

Uhrautuvaista osanottoa työväen järjestötoimintaan, yhtämittaista mukanaoloa eduskunnan seinien ulkopuolellakin suoritettavissa taisteluissa, sitä ryhmältä myöskin odotetaan. Hyvin järjestettynä työkuntana saattaa ryhmä muodostua huomattavaksi lisäksi puolueen järjestäjävoimiin. Tämän kautta pysyvät sen jäsenet lakkaamattomassa kosketuksessa valitsijainsa ja puolueen järjestöjen kanssa.

Pitemmittä puheitta lausumme kokoontuvat ryhmän jäsenet tervetulleiksi. Vaikkakin tunnemme vaikeudet, jotka työskentelyä tulevat haittaamaan, katselemme kuitenkin toivorikkain mielin alkavaa parlamenttitoimintaamme. Eduskuntaryhmä, puoluejohto, puoluelehdistö, järjestöt ja suuret työläisjoukot yhteistoiminnassa muodostavat meidän todellisen parlamenttaarisen voimamme. Tämän kun muistamme ja kun tätä voimaamme suunnitelmallisesti käytämme, emme voi vallan pitkälle parlamenttaarisen rämettymisen poluille joutua.

— Valkoinen Unkari on hyväksytty jäseneksi Kansain Liittoon. Näin saa Kansain Liitto erikoistuntijan työläisten vallankumouksen kukistamisessa ja työläisten joukkoteurastuksessa.

Bolhevikisuuden tiedotetaan kukistaneen Kreikan armeijan. Saman syyn vakuuttaa Ludendorff aiheuttaneen Saksan häviön mailmansodassa. Jos kaikkien maitten armeijoissa olisi sama henki, kävisivät imperialistiset sodat mahdottomiksi.

— Ei ajatuksilla eikä ahkeruudella tehdä yhteiskunnallista vallankumousta, vaan tahdolla ja toiminnalla. — Marx.

Kaksi poliittista varotuspylvästä

Näinä aikoina, jolloin ihmiskunta on joutunut suurpiirteisimpään luokkataistelun vaiheeseen kuin missä konsanaan ennen on ollut, saamme nähdä ilmiöitä, joita melkein turhaan saa hakea menneiltä ajoilta, vaikkakin ne tällä hetkellä eivät pistä meidän silmäämme, ehkä niin suuresta määrin kuin niitten, joista saamme lukea historian lehdiltä. Ja kuitenkin olisi syytä mitä tarkemmin tutustua kaikkiin näihin, sillä ne antavat meille kaikille tärkeitä opetuksia. Opetuksia, jotka etenkin näyttävät meille, mitenkä ei pidä menetellä silloin, kun joudutaan ratkaisevaan käännekohtaan jossa luokat tekevät historiaa, vapautuvat tai heitetään vielä kovemmalle koetukselle, jonka seurauksena vain on se, että vapautus kyllä tulee, mutta sen hinta on silloin tullut sadoin kerroin kalliimmaksi kuin mitä se olisi maksanut, jos aikoinaan olisi tartuttu historian hengettären siipiin sen suhahtaessa joukkojen ohi.

Italian työläisten kohtalo on koko maailman proletariaatille erittäin varottavana esimerkkinä. Samalla näemme siellä myöskin kouluesimerkin siitä, mitenkä voi käydä, kun seurataan vääriä valoja. Aina ei siten tarvitse kuitenkaan käydä, sillä voi tapahtua, että taistelun kulun aikana, jolloin ei vielä ratkaisevaan käännekohtaan ole saavuttu, nuo väärät valot paljastuvat ja putoavat sinne, mihinkä ne kuuluvat — porvaristoon sekä sammuvat. Mutta usein—, ja viimeisen vallankumouksen hyökyaalto näyttää meille ,että liiankin usein →, nämä valot pysyvät paikoillaan siksi, että proletariaatti on syöksynyt salakareja vastaan ja lyönyt päänsä veriin asti.

Tällaisina varottavina esimerkkeinä — valtavana yleismaailmallisena mementona — ovat Italiassa Serrati ja Mussoliini; kaksi vastakkaista tyyppiä ja samalla toisensa täydennyksiä. Edellinen tyypillinen epäröitsijä, joka ei lyö eikä anna toisten lyödä ennenkuin itse huomaa saaneensa kuolettavan iskun, ja jälkimmäinen taasen häikäilemätön ja tarmokas mies, joka edellisen seisauttaessa luokkataistelun kulun käyttää tätä tilannetta hyväkseen koko saavuttamallaan taidollaan iskeäkseen alas nousevan työväenluokan. Ensinmainitusta on jo tarpeeksi puhuttu. Hänen urotekonsa silloin, kun Italian proletariaatti seisoi voimakkaana ja taisteluvalmiina, on tunnettu kautta maailman. Jälkimmäiseen nähden ei ole uhrattu sanoja ja kuitenkin tulee tätäkin tyyppiä tutkia, sillä heitä on kaikkialla ja kaikilla heillä on eräs ominaisuus, joka tekee heistä vaarallisia vastustajia. Tarmokkaina, kykenevinä ja usein vallankumouksselliseen sanahelinään peitetty esiintymisensä tekee, että heillä ratkaisevissa käänteissä on pikkuporvariluokan valtava kannatus, jota vielä osa työväestöstäkin kannattaa. He ovat varsinaisia pääoman aseenkantajia, jotka voivat vielä jotain tehdä silloin, kun varsinainen taantumus on joutunut umpikujaan. Meidänkään maamme ei suinkaan ole ilman tällaisia tyyppejä; päinvastoin voisimme sanoa, että juuri tällaiset ovatkin tällä hetkellä meilläkin pikkuporvarillisen luokan varsinaisessa johdossa, vetäen perässään vielä osan työläisistäkin.

Kuvaavaa tällä hetkellä on että sosialidemokraatit katsellessaan Italian näytelmää ja sen esittäjät eivät näe lahtarikaartin luojassa ja johtajassa Mussolinissa muuta kuin luopion, joka muka omin voimin on voinut tehdä tuon rohkean hypyn — sosialistisesta puolueesta lahtarien johtajaksi. Ja kuitenkin loppujenlopuksi ei Mussoliini ole tänään muuta kuin se Mussoliini, joka aikaisemmin ennen maailmansotaa oli Avanti-lehden toimittaja ja puheissaan hyvinkin jyrkkäsanainen sosialidemokraatti; aivan samanlainen kuin tämänpäiväiset jyrkkäsanaiset sosialidemokraatit ovat kaikkialla. Huomenna, jos tilanne muuttuisi samanlaiseksi kuin se oli Italiassa, tulisi heistäkin mussoliineja, heidän silti olematta aatteidensa pettureita. Tai samaten kuin sosialidemokraatti Noske Saksassa perusti lahtarikaartinsa lyödäkseen maahan vallankumouksellisen työväen ja saavutti sillä teollaan Saksan luovuttamisen uudelleen pääoman käsiin, mutta samalla Saksan proletariaatille nälkäkuoleman.

Kaikki tämä ei lopulta riipu yksilöistä, vaan niistä ajatuksista, joita he omaavat ja joille he hakevat ja löytävät vastakaikua yhteiskunnasta. Mussoliini ei koskaan ole ollut muuta kuin sellainen «hiljaisesti» sosialisoiva «sosialisti», joka ei uskonut muuta kuin että yhteiskunnan ja tuotantokoneiston ensin «piti olla täysin kehittynyt,» ennenkuin sosialismi voitaisiin toteuttaa. Ja siitä seuraa mekaanisesti se, että tämä kehitys heidän mielestään ei koskaan joudu niin pitkälle, että vielä oltaisiin valmiit. Tämä selittää senkin, että Mussoliini oli valmis maailmansodan alussa kaikella tarmollaan kiihoittamaan työläisiä sotaan. Se oli luonnollista. Italian taloudellinen kehitys hänen mielestään tarvitsi avartuneita markkinoita ja niitä ei saatu muulla tavoin kuin tappelemalla kapitalismin puolesta. Maailmansodan jälkeen joutui Italia samoinkuin muutkin maat taloudelliseen rappioon. Mussoliinin mielestä tietenkin kaikki oli ohimenevää laatua ja työläisten tehtävänä oli kohottaa maan tuotantoa ja «säästää». Eikö ole meilläkin tuttu tuo sävel? Siitä syystä, kun työläiset eivät käsittäneet hänen viisauttaan, vaan uhkasivat ottaa vallan omiin käsiinsä, oli hänen pakko perustaa fascistijärjestönsä «vapauttaakseen työn vapauden,» ja sitä lippua seuraa nyt pikkuporvaristo.

Ja seuraukset! Entinen sosialidemokraatti on nyt hävittänyt työläisten omaisuutta, polttanut heidän talonsa ja hänen joukkonsa on tappanut lukuisia työläisiä ja tällä hetkellä vallitsee Italiassa valkoinen terrori.

Näemme siis, mikä on vaara. Kuljemme uudelleen aikoja kohti, jolloin taasen uudistuu samat näytelmät. Paljon on Mussoliineja jälellä ja myöskin Serrateja. Molemmat täydentävät toisensa ja työväki kärsii tappion toisen tappion jälkeen, aina siksi, kunnes se on oppinut välttämään kaikki mussoliini-serratilaiset petturit.

Työväenluokan voitto on sen itsensä saavutettava omin voimin ja päättäväisellä taistelulla.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 43·00 Canada dollarist

LÄHETYSKUSTANNUKSET:

LÄHETYSKULUT: 40c lähetyksistä alle $30; 50c lähetyks. $30-40; 60c lähetyks. $40—$60; 75c lähet. $60—$100. Yli s dan dollarin 25c sadalta dollarilta lisää. — Sähkösanom lähetyksille $3.50 lisämaksu.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Broa view Ave.

Piletejä Suomeen ja Suomesta tänne

Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, ON

Pilettiliike tehtävä J. V. Kannaston nimessä.

Nuorison osasto

Leipä ja rakkaus

Heidän seurustelunsa oli alkanut omituisella tavalla, melkeimpä luonnottomasti. Tyttö oli tavallisella iltäpäiväkävelyllään Aleksanterilla ja Hannes — niin, hänenkin verensä soitteli silloin outoja intohimon säveliä.

Ohi astuessaan pani Hannes merkille, että tyttö pysähteli epämääräisesti näyteakkunain edessä ja hänen vaistonsa pakotti hänet kääntymään ja seuraamaan tyttöä.

Sellainen tuttavuus, joka suurkaupungin kaduilla on niin tavallista, oli piankin tehty. Tyttö suostui lähtemään Hanneksen asuntoon. Siellä loppuselvitystä tehtäessä tuli Hannes pyytäneeksi tytöltä osoitetta.

«Mentäisi joskus vaikka teatteriin», virkahti Hannes, sillä tyttö oli siro ja tuntui miellyttävän häntä.

«Kehtaisitteko te tulla minun kanssani teatteriin?»

Siinä kysymyksessä oli jotain naivia ja samalla värisyttävän draagillista. Hanneksen tuli paha olla. Hän sääli tyttöä, joka siinä hänen edessään seisoi lapsellisen viattomana ja kuitenkin niin selvästi oman — nykyisen elämänsä arvottomuuden tuntevana. Hannes jo katui sitä äskeistä — tämän tuttavuuden alkuperäisen tarkoituksen täyttymistä. — Sehän oli pakottanut tytön paljastamaan hänelle nykyisen elämänsä häpeän. Jos sitä äskeistä ei olisi tapahtunut, voisi tyttö hänen edessään edes teeskennellä oman itsensä kunnioitusta.

Tytöllä, kuten hän sanoi, ei ollut tapana antaa osoitettaan «tällaisissa tapauksissa». Voisi vielä koitua ikävyyksiä! Hanneksen vakuutukset, että ei hän neidin luottamusta tule koskaan väärinkäyttämään, saivat lopulta aikaan sen, että tyttö jätti hänelle osoitteensa.

Pari päivää tuon omituisen tuttavuudenteon jälkeen oli Kansallisteatterissa kevätkauden viimeinen näytäntö. Hannes täytti lupauksensa. Hän oli lähettänyt kortilla Inekselle — se oli tytön nimi — kutsun teatteriin.

Kaikki meni tavallista menoaan, paitsi lopussa. Kun näytelmä päättyi, mainitsi Hannes toivomuksenaan, että Ines lähtisi hänen asuntoonsa. Ei hän tuntenut tuota esitystä tehdessään mitään aistillista halua, eikä siksi pyyntöänsä esittänyt, vaan Ines kun oli iloinen ja vilkas, olisi Hannes kernaasti viihtynyt hänen seurassaan. Seuran kaipuu, jollaista yksinäisenä asujat useinkin tuntevat, se oli tänä tunnelmallisena kevätiltana saanut Hanneksen valtoihinsa.

Ines ei kuitenkaan lähtenyt. Mahdollisesti oli hänkin kuvitellut uudesta tuttavastaan jotain parempaa ja nyt — nyt tuossa esityksessä kuulisi se jokaiselle miehelle niin tavallinen pyyde, — olihan hän jo miehet oppinut tuntemaan!

Tämä väärinkäsitys pilasi kaikki. Hannes tuli alakuloiseksi ja äänettömäksi ja Ines, — hänkin sulkeutui itseensä.

Ineksen asunnon portille saavuttua ojensi tyttö kätensä ja virkkoi kylmästi: «Kiitos seurasta ja hyvästi!» Samassa katosi hän hämärään käytävään.

Mitä Hannes sillä hetkellä tunsi, on mahdoton kuvitella. Hän aivan tyrmistyi. Kaikki kävi niin äkisti. Äsken, alakuloisissa mietteissään kävellen oli toivonut, että portilla pysähdyttäisiin .... saataisiin keskustelu alkuun ja — tehtäisiin tilaus. Tyttö oli viime päivinä yhä useammin ja useammin palannut hänen mieleensä, ties mistä syystä, eikä hän ollenkaan sopeutunut siihen ajatukseen, että kaikki olisi lopussa.

Kotia mennessään kertaili Hannes ajatuksissaan kaikkia tytön puheita. Silloin ensimäisellä kerralla — omituisesti tuttavuutta tehdessä — muisti hän tytön sanoneen, että hän ei voi luottaa miehiin, kaikki he ovat samanlaisia. Niinkauan ovat hyviä, kun saavat toiveensa täytetyksi, vaan senjälkeen — tuskin ovat näkevinään!

Olihan siinä kyllä paljon totta. Sellaisiahan me miehet olemme, mutta sittenkin! Hannes ei saanut poistumaan vain sie lustansa sinne hiipinyttä katkerasävyistä sivutuntua. Ei hän kylläkään tahtonut olla miehistä mikään poikkeus, vaan nyt tällä hetkellä tuntui tuo tytön ajatus niin merkillisen omituiselta — mutta tarkoituksia varten esitetyltä.

Olihan hän nyt ainakin lähestynyt tyttöä ihmisenä, eikä miehenä. Olihan hän tuntenut enempi henkisen kuin ruumiillisen seuran tarvetta — haaveillutkin ja jotain, joka nyt tuntui niin hassulta.

— Helvetti! Minähän olen hullu, kun otan kaikki katutyttöjen jaaritukset todesta. Vetoaminen miehisen petomaisuuteen, sehän kuuluu heidän ammattisalaisuuksiinsa! !

Puoleksi vihoissaan omasta heikkoudestaan paineli Hannes kotiinsa ja kirjoitti saman tien Inekselle haukkumakirjeen.

Seuraavana päivänä iltapäivällä soitti Ines Hannekselle sekä pyysi saada tavata häntä. Illalla, kun Hannes meni kohtauspaikalle, odotteli tyttö jo häntä.

He tervehtivät ikäänkuin mitään ei olisi tapahtunut. Tytön punehtuneista silmistä Hannes näki kuitenkin, että tyttö oli itkenyt.

Äänettöminä kulkivat he erään hiljaisen puiston penkille. Istuuduttuaan tyttö ikäänkuin heräsi ja kysyi:

— Kuinka te sellaista kirjoititte?

— Jaa! En voinut muuta! Tunsin siten, ja minun täytyi kirjoittaa!

Tyttö tyrskähti itkuun.

Painaen päänsä Hanneksen olkapäätä vasten nyykähti hän rajusti kuin lapsi.

Itkussa on jotain vapauttavaa. Se sulattaa sydämien roudan ja puhdistaa tunteet kaikesta alhaisesta. Hanneksesta tuntui niin käsittämättömän hyvältä katsellessaan vierellään nyyhkivää Inestä. Tyttö ei tuntunut hänestä miltään tavalliselta katutytöltä, vaan pikemminkin herttaiselta pikkulapselta, joka nälkäänsä sammuttaakseen on ottanut ruokaa kielletystä paikasta ja nyt katuu tekoaan.

Hannes aivan heltyi. Hän kumartui ja suuteli tyttöä, kuiskaten: Minä pidän sinusta!

Tytön kädet kietoutuivat Hanneksen kaulaan ja käsivarsien puristuksesta Hannes tajusi ,että tyttökin piti hänestä. Ikäänkuin vastaukseksi Hanneksen kuiskaukselle huoahti tyttö kuin itsekseen: Niin, mutta kuinka kauan!

Äkkiä kohotti tyttö katseensa. Katsoen Hannesta suoraan silmiin kuiskasi hän:

«Olkoonpa kuinka tahansa! Olkoon, että kyllästyt minuun — saat silloin jättää — minä pidän joka tapauksessa sinusta!»

Uusi suudelma tukahdutti hänen kuiskauksensa. Heidän sydämensä avautuivat tuntemaan toisensa läheisyyden.

Emil Lindahl.

Kuzbassen tiedonan

Jokainen päivä tulee kyselyj päri Yhdysvaltoja ja Canadaa Yorkissa olevaan Kuzbas kon siitä ,että mitä sanovat ja t vät olostaan täältä Kuzbas'een neet työläiset. Nyt olemme suudessa julkaisemaan pari k jotka ovat tulleet sieltä. Niis pi selville monta asiaa joista on kyselty ja jotka ovat miele toisia sinne aikoville ja y asioita seuraaville työläisille. veri Emil Kaivola lähettäm kirjeessä tov. Oscar Levan Brooklyniin N.Y. puhuu hav taan sattuvasti. Kirje kuulu

«Kemerovo, Siperia, heinäk. 2 päivä, 1

Hyvä toveri Oscar Levander:

«Ensiksi lausun terveh täältä niin paljon puhutusta riasta»!

«Kirjoitin jo Pietarista jossa kerroin matkan vaiheis ne asti, vaikkakin kohta vaja ti, vaan olette kai nähneet s lehdistä raportteja, jotka k matkan vaiheet perusteellis vaikka se olisikin hyvin miel toista kirjoittaa kaikista n tään kulkiessaan halki laaja näjän. Kyllä se tekee hull sen ajatuksen katsellessaan jän köyhyyttä ja rikkautta. jällä on niin suunnattomat det kansan käytettävänä, ny sitä ei minun ajatukseni o noilla selittää.»

«Jokainen ihminen joka tu tain taloudellisesti korkealle tyneestä maasta, (Saksasta, rikasta y.m.) jossa se koko myllää luonnonrikkauksia listeille, hän ainoastaan tun äärettömät rikkaudet mitä o vosto-Venäjällä. Ekaterinb Uraleilla olimme muutaman (Samassa kaupungissa, jossa viimesen talvensa vietti sah puita ja lapioimalla lunta) meille näytettiin kokoelma laisia metalleja, helmiä ja ja joita oli kerätty aivan viime na. Siinä meille selvisi kaikkien maiden por kynnet ovat olleet Neuvost jän kimpussa.»

Entä sitten ne laajat S tasankot! Minä sanon että sikin «kannon munittaja» A sa ja Canadassa olisi edes unta niistä maista, niin se l ti seuraavana aamuna ta kasaan ja nostasi akan ja «tulsupoxin» päälle ja tulisi peaan kuin niillä välineill päästä tänne. Sellainen on käsitykseni Venäjän rikkau

«Nyt alan vähän kerto meidän hommasta täällä. kohdaltani voin sanoa, että pettynyt laskelmissani vä mikäli tähän asti olen tä mäillyt. Päinvastoin, tää enempi valmista kuin mit odotin ja samaa sanovat kai malaiset. Vaan on täällä to ka ovat lähteneet liian hyvi viltä ja liian hyvillä toivei tulleet hakemaan «piälly paikkaa», vaan ne ovat nyt huomaamaan että «piälly täällä ei tarvita. Minä en tä että eikö täällä olisi mei teita, onhan meillä puutteit nehän me tiettiin olevan jo sieltä lähtiessäkin, vaan tulimmekin tänne rakentan olen varma siitä, että kuin vuotta kulunut, niin meiltä loin myös paljon puutteita nyt. Nyt me olemme jo työssä kiinni, toiset tehtai set sahamyllyissä, laskevat yötä ja päivää, toiset kaiv kennuksien pohjia, toiset taloja pystyyn ,toiset muo maata hienoksi ja tekevät hevosille ja lehmille. Näin alkaa nousta. Ainoa työal ei ole vielä otettu osaa, on likaivos. Tämä kaivos joka käynnissä ,on runnattu ai loille, joten meidän täyty uudestaan toisesta paikasta

li ei ole ollut insinöörejä jotka olisivat jotakin kaivoksista tienneet. Jokainen on ottanut kolia sieltä misä on sitä nähnyt ja jos se on alkanut sortua, niin puita vaan pystyyn. Monessa paikassa on puita pitänyt laittaa saman verran kuin on kolia otettu pois.»

«Kyllä tämä muutaman vuoden kuluttua on sellainen kylä, että se vastaa täydelleen sen mitä me olemme lähtiessä kuvitelleet. Ensiksikin; maa lännen puolella on tasaista kuin meren selkää, aivan mustaa multa kahdesta jalasta viiteen jalkaan. Mikä sitten kasvaa viljaa jos ei sellainen maa. Enempi vaan hyviä farmityöläisiä, (laiskottelioille täällä tulee nälkä sillä olemme jo katkasseet leivän muutamilta niin kauvaksi kuin tarttuvat työhön) traktoreitä ja kaikenlaisia maanviljelys välineitä niin kyllä limppua piisaa. Ennen sotaa kaikki tämän paikan, tai ympäristön, maanviljelijät uskoivat että heiltä ei koskaan lopu vilja, niin he laittoivat katosta. Vaan Kolshakin hurtat täältä veivät niin paljon kuin voivat ja lähtiessään tuhosivat mitä kerkisivät ja olisivat tuhonneet kaiken, vaan punaiset laittoivat **kaikkensa alttiiksi** ja saivat tämän paikan niin äkkiä haltuunsa että hurtat eivät kerinneet täällä tuhoamaan koneita, tehtaita ja mainia. Tämä seutu ehdottomasti **takaa** Siperian tulevaisuuden. On yleensä ihmeteltävää että täältä niinkin paljon voivat auttaa nälkäalueilla kärsiviä, kuin ne ovat auttaneet, sillä niin suurta tuhoa on tehnyt Koshakit ja Semenoffit täällä.

Katsellessaan sivumennen niitä tuhansia rautatie vaunuja jotka ne ovat polttaneet ja niitä tuhansia uusia vetureita ja rautatiesiltoja jotka ne ovat räjäyttäneet, niin suuhun tulee niin katkera kirous että se takertuu hampaisiin.

«Kyllä minusta täällä elämä tuntuu paljon kevyemmältä kaikkine puutteineen, kuin mitä minulla on ollut Yhdysvalloissa ja Suomessa. Siellä oli aina pelko siitä — koska loppuu työ — ja työn loppumisen jälkimainingeja oli nälkä ja jos ei suoranainen nälkä, niin kuitenkin tuntuva puute. Täällä ei lopu työ! Eikä «säkätä» työstä sen tähden että olet jo vanha ja tuo nuorempi löi niin ja niin monta lautaa enemmän seinään kuin sinä. Ja jokainen joka tekee työtä saa määrätyn summan lihaa, jauhoja, tupakkaa, tulitikkuja, y.m. joten laulain me menemme työhön ja naurain syömään. En tahdo sillä sanoa etteikö täällä ole puutetta. On sitä; Vaatteista, jalkineista, (etenkin Venäläisten kesken) saippuasta, sokerista ja kaikenlaisista pienistä työkaluista on kova puute. Niitä ei ole voinut Hallituskaan hommata, vaan me elämme toivossa että niitäkin on vielä joskus kylliksi.»

«Olen kirjoittanut tähän yleispiirtein oman käsitykseni mukaan mimitä minä täältä ajattelen. Anna tämä myös toistenkin tovereitten lukea.»

«Jos joku teistä tulee tänne, niin ostakaa joku 10 sentin Stori tyhjäksi, sillä sitä pientä tavaraa täällä puuttuu kokonaan. Matkalla on raha vielä hyvää olemassa, vaan täällä ei enää tarvitse rahaa, siellä sitä ei täällä käytetä. Täällä on tavara työn ehtona, sit vain vaihdetaan.»

Parhain tervehdys kaikille tovereille!

Emil Kaivola.

Ylläolevanlaisia kirjeitä toverit kirjoittavat Kuzbas'esta. Emme ole saaneet yhtään kirjettä jossa olisi ilmaistu se ajatus, että täältä menneet työläiset haluaisivat tulla sieltä takaisin ja että muutenkin olisivat siellä tyytymättömiä. Päinvastoin. Tässä on otteita toveri Nummen kirjeestä.

....«Saimme täällä vanhoista sanomalehdistä lukea, että me muka olisimme täällä tyytymättömiä oloihimme ja haluaisimme tulla pois täältä jos vaan pääsisimme. Mutta se on valhetta, kaikkea perää vailla. Haywoodin sähkösanoma on tosi.»

«Olot täällä ovat paljon paremmat kuin meistä yksikään osasi tänne lähtiessä kuvitella. Täällä ei tule nälkä sellaiselle henkilölle joka vaan haluaa tehdä työtä. Meidän käsityksemme on ,että ne uutiset, joita täältä sinne lähetetään ja joissa kerrotaan että työläiset ovat tyytymättömiä hallitukseen ja yleensä kaikkiin oloihin, ovat kapitalistien punomia juonia Neuvosto-Venäjää vastaan, vaikkapa niitä siellä työläisten nimessä kulkevat lurjukset esittävätkin . Ei ole epäilemistä, että eikö meidänkin joukkoomme olisi joku sellainen päässyt. Eihän niitä voi tällaisesta hommasta niin kovin tarkkaan seuloa. Mutta emme vielä ainakaan ole vakavampia rettelijöitsijöitä joukossamme huomanneet.»

«Kyllä tämä on tulevaisuuden maa. Kasvullisuus on niin hyvä, että minä en ainakaan ole nähnyt missään sen parempaa. Kaikenlaiset juurikasvikset kasvavat täällä isoiksi ja nopeaan. Tomatit ja koornit ovat jo syötäviä. Ja yleensä kaikkia lajia mitä sielläkin kasvatetaan, voisi täällä kasvattaa. Kahdesta viiteen jalkaan on mustaa multaa ja sen alla savi. Maa tasaista, ei kantoja eikä kiviä. Ilmanala jokseenkin samanlainen kuin Suomessa, paitsi vähän lämpimämpi. Sitten tällaisen maanviljelysalueen vierellä sijaitsee kivihiili ja rauta vieretysten. Eikös olekin tulevaisuuden maa. Rehellisellä työläisellä täällä on hyvä olla, mutta lurjukselle ja laiskottelijalle työväen diktatuuri on ankara ja niin ollakin pitää.»

Ne toverit jotka haluavat saada yksityiskohtaisempia tietoja Kuzbas'esta ja sinne siirtymistä koskevista asioista voivat kirjoittaa osoitteella.

Kuzbas.
Room 301, 110 W. 40th St.
New York, N. Y.

Amerikasta Kuzbaseen

Muistelmia matkanvarrelta Amerikasta Kuzbasseen. Kuten jo edellisessä raportissa kerroimme — päässimme Rotterdamin sataman suuhun elokuun 30 päivä kello 7 illalla. Heti ensi silmäyksellä huomaa että nyt ollaankin yhdessä Europan suurimmassa meri-satamassa, jonka kanaalin rantoja kaunistaa keskikokoiset tiili- ja sementti rakennukset — joiden lomassa on havaittavissa pientä, mutta hyvin järjestettyä karjanhoito-taloutta.

Ensi silmäykseltä näyttää että Hollannin työläisten palkat ovat alempana heidän elin tasoaan kuin suurteollisuus maiden työläisten.

Laivamme kulkee eteenpäin. — Jo kello 9 illalla saavuimme Rotterdamin sataman keskukseen, jonne saapuessamme oli laivamme kannelle kerääntynyt iso toveri joukko, joiden huulilta kaikuu reippaat Kansainvälisen säveleet ja siihen vastaa joidenkin laivojen kannella olevat työläiset, heiluttamalla ilmassa punaisia nenäliinojaan — siten tuoden esille kansainvälisen solidaarisuutensa.

Joukkomme toimii ahertelevasti ollakseen valmiina seuraavana päivänä siirtymään toiseen laivaan nimeltä Warzowa joka viepi meidät Punaiseen Pietariin. Jo aamun sarastaessa näemme joitakin tovereitamme laivankannella ottamassa osaa aamu urheiluun jonka jälkeen soi laivan kello kutsuen meitä tyydyttämään ruoka haluamme joka onkin kokolailla hyvä näin raittiissa meri ilmassa. Ruokailu puoli johon Kuzbas toverit ovat sijoitetut on eristettynä toisilta matkustajilta jotta he siten voivat parhaiten järjestää omat asiansa. Aamiaisen jälkeen aletaan taasen toimintaan. Eri komiteat alkavat heille kuuluvat tehtävänsä. Asiat sujuvat mainiosti eteenpäin. aSamme luvan vapaasti lähteä ulos kaupungille Holland-American linjan matkustaja kodista. Toverikunta hajaantuu eri suunnille tehdäkseen jotain lisä ostoksia. Kohtaamme joitain Hollantilaisia tovereita. Enin osa heistä puhuu kokolailla selvästi englannin kieltä tai Saksaa ja Ruotsia, joten keskustelu käy päinsä hyvin. Heidän tummista, säihkyvistä silmistään voi lukea ilmeen joka tulkitsee sydämen pohjasta nousevaa toverillisuutta ja elämän karkeassa koulussa opittua velvollisuutta proletaariseen kumousliikkeeseen nähden. — Ensiksi kohtaan erään toverin, joka on solakka varreltaan vikkelä liikkeinen, esiintyen suoranaisesti, kysyen: Oletko Kuzbaslaisia? Johon vastasin, olen. Hän lausui, että me Hollannin toverit olemme hyvin pahoillamme siitä, kuin emme saaneet tietoa kyllin ajoissa teidän tänne tulostanne. Sillä asiat ovat niin, jatkoi hän, että Hollandin virkailijat ja heidän uskolliset kätyrinsä nim. Socialidemokratit ja Amsterdamilaiset Syndikalistien avustamana tekevät kaikkensa Venäläisten toverien mustaamiseksi ja heidän toimintansa tukahuttamiseksi, joten he nyt tälläkin kerralla koittivat estää tietoja teidän tänne tulonne suhteen, vaan kuitenkin onnistuimme saamaan tietää että te jo olette täällä. Ja nyt jos vain tarvitsette jotakin apua, niin me olemme valmiina auttamaan teitä. Keskustelun aikana olikin jo kerääntynyt iso joukko Hollantilaisia tovereita ympärillemme joten he olivat valmiit auttamaan meitä liikkuessamme. (Rotterdam on pintaalaltaan laaja ja sen asukas luku ollen 600,000.) joten he olivat isona apuna meille. Toiset heistä olivat meidän luonamme aina myöhään yöhön asti. Kyselimme heiltä yhtä ja toista Hollannin työväenliikkeestä ja saimme m.m. tietää että Rotterdamissa yksistään on nykyisin noin 16,000 työtöntä, enin osa heistä on Hollandin Transport Arbeetars-liiton jäseniä ja he ovat yhteydessä PTK:n kanssa, joten vaino on juuri keskitettynä heihin. Rotterdamissa on Hollandin Kommunisti Puolueella oma sanomalehti. — Ilta kuluu — nousemme laivaan jonka kannelta näemme veneen kiitävän aaltojen harjanteilla. Eteeltä katsoittuna näyttää se tavalliselta purje veneeltä. Sen lähestyessä alamme kuulla marssin tahtia ja yhä selvemmin alkaa kuulua sanat «Työn orjat sorron yöstä nouskaa jne». Veneen lähestyessä alamme eroittaa että otaksumamme purje onkin PUNAINEN LIPPU jossa on kirjaimet: «CPH» kirjainten alapuolella on sirpin ja vasaran kuva, silloin tiedämme keitä he ovat ja nostamme ilmoille oman punalippumme. Vene pysähtyy laivamme luokse. Ja me vuorostamme lauloimme Kansainvälisen matkassamme olevien soittajien säestämänä ja näin vietämme tunnin ajan, jonka jälkeen vene palaa takaisin laiturille. Hetken kuluttua taasen ilmestyy tilalla isompi vene, jossa oli sama punainen lippu. Veneessä olijat ilmaisevat kansainvälisen luokkasolidaarisuutensa laulamalla reippaasti vallankumouksellisia lauluja. Vene lähti jatkamaan matkaansa illan hämäryyteen, jossa yhtäkkiä loimusi korkeuteen heidän punainen penkaali tulensa. Sitä katsellessa heräsi tunne rinnoissamme samanlainen mitä ilotulituskin heijasti ilmoille.

Jo vihdoin soi laivan pilli, ilmoittaen oltavan valmiit lähtemään matkalle. Kello 10 ja 30 illalla jytisten alkavat laivan jättiläis koneet työskentelynsä ja laivamme ohjaa kulkunsa kohti kanaalin suuta, jossa tapaamme taas tovereita punaisia ilotulituksia ilmoille heittämässä — siihen vastaamme raikuvin hurraa huudoin, jotka kaikuvat yli kanaalin illan pimeyteen. — — Vielä myöhään kello 12 yöllä saimme nauttia erään toverimme 45 syntymäpäivä juhlaa. Ateria oli mitä parhain, nimittäin Hollantilaista silliä, jonka jälkeen mentiin levolle, meri ollen tyyni. Seuraavana aamuna olimme siellä kuuluisalla Kielin kanalilla, jossa oli selvästi havaittavissa yhteiskunnallinen repeämä Saksalaisessa valtio muodossa. Edessämme seisoo Noskelaiset tukipylväät pontevana kuin «Pietari Braahen» muistopatsas Aurajoen rannalla, kupeellaan höyryävä sapeli ollen vielä kosteana Suomen työläisten verestä — edessään seisoo pienokaisia rekaleisissa vaatteissa, ollen selvä kuvaus demokratiasta. Kerroimme heille Amerikassa juuri käynnissä olevasta kivihiili- ja rautatie työläisten lakosta ja kysyimme; josko Saksasta viedään Amerikaan kivihiiltä. He sanoivat että ei. Saksasta kyllä viedään kivihiiltä Ranskaan johon Saksalla on pakko. Ja he eivät tiedä josko Ranskasta sitä viedään sitten Amerikaan.

Jatkamme matkaamme ja elok. 4 päivä saavuttiin siihen kuuluisaan kansainväliseen satamaan nimeltä Danzing. Satama ollen täynnä puu tavaraa siellä juuri olleen lakon takia. Heti aamiaisen jälkeen nousimme laivan peräkannelle, jossa nostimme punalippumme ilmoille ja lauloimme Kansainvälisen, sen aikana oli keräytynyt iso joukko repaleisia vaimoja ja lapsia laivalaiturille. Laiturin reunaa vastaan nojaa vanhukset kuihtuneiden lastensa kera, jotka yrittävät kerta toisensa jälkeen lähestyä laivaa, jonka estää aina poliisit, syöksyen heidän kimppuunsa kuin tiikeri Indian erämaassa, raasti riuhtoen kuihtuneet naiset ja lapset ulos laiturilta, poliisivoima lisäytyy ja heitä kohtaa toveriemme halveksivat pilkkahuudot. Sopivan tilaisuuden sattuessa astuu esiin Saksalainen työläinen, paljastetuin päin lausuu meidät tervetulleiksi, ei ehdi pitkälle puheessaan kun sosialidemokratinen poliisi riuhtoo hänet matkaansa, jälelle jää hänen itkevät pienokaisensa ja pienokaisten kuihtunut äiti. Jotkut tovereistamme olivat panneet toimeen keräyksen tällä vangitun toverimme vaimolle ja pyysimme lupaa poliisilta antaa lahjamme, vaan hän röyhkeästi kielsi sen joten käännyimme laivan virkailijain puoleen. He sanoivat että heidän puolestansa saa antaa avustusta niin paljon kuin kukin haluaa. Mutta Saksalaiset virkailijat eivät suvaitse sitä, sillä he pelkäävät sen kautta levitettävän Kommunismia.... Laivan perä kannen kautta lentää ulos pieni paketimme, jossa olikin meidän lahjamme ja sen pian löysi vangitun miehen vaimo. Hetken kuluttua tulee taasen laiturin luokse sama vangittu mies, emme tiedä miten hän pääsi eroon virkavallasta. Laiturille tultuansa pyysi hän lupaa poliisilta antaa meille joitakin punaisia kukkia, mutta sen poliisi jyrkästi kielsi.... Punalippumme juurelta alkaa kuulua kumouslaulumme säveleet, jonka jälkeen astuu esiin nuori Amerikalainen merimies lausuen: «Toverit me emme voi puhua teille, jos sen teemme, niin silloin meidät ammutaan tai jos olemme vanhoja niin silloin meidät teljetään vankilaan. Mutta muistakaa että me emme pelkää- —» Taasen estää hänet puhumasta tasavaltalaiset poliisit. Joukostamme kuuluu hurraa huudot Karl Liebnechtin ja Rosa Luxemburgin muistolle. — — Laivamme lähtee eteenpäin. — Poliisit eivät voi estää rannalle jääneiden jäähyväishuutoja. — Laivan kulkiessa eteenpäin, vene lähestyy meitä josta saamme periä ne kukat joita satamassa työläistoverimme aikoivat meille tuoda....

Itämeri laajenee edessämme — pian ollaan «Pillow» satamassa, joka onkin viimeinen pysäkki ennen Pietaria. Seuraavassa kirjeessä tulemme kertomaan Pietarista eteenpäin.

Mitä tulee matkamme yleispiirteisiin, niin voimme sanoa että kaikki asiat ainakin tähän asti on ollut järjestetty hyvin. Ruoka puoli on ollut suhteellisesti samanlainen kuin Amerikalaisella työläisellä yleensä on maissa ollessa. Asunto puoli on ollut siisti. Kohtelu laivan virkailijain puolesta on ollut suotuisa meille.

Samalla pyydämme myöskin huomauttaa toverillemme siellä, että jos on joskus jotain uutisia siellä sanomalehdissä, joissa käsitellään Kuzbasin asioita, niin ottakaa ensin selvä, että jos ne ovat edes lähtöisin Kuzbasin alueelta. Katsokaa aina että uutiset on allekirjoittanut joku virallinen asioista vastuunalainen komitea, sillä sellaisen aina valitsevat matkustajat itse ja näin ollen niiden selostukset ovat paikkansa pitäviä.

Oscar Wickstrom, Fred Olson ja Onni Salo.
Raportti komitea.

Timminsin uutisia

Workers partyn kaupungin keskuskomitean toimesta pidettiin piknekki syyskuun 3 p. Venäjän konerahaston hyväksi. Piknekissä esiintyi puhujana tov. McDonald Torontosta. Puhdas tulo, joka jäi tilitettiin Venäjän ystävien yhdistykselle.

Työnpäivänä, syyskuun 4 p. oli s. s. osaston haalilla piiritoimikunnan iltama. Timminsiläiset esittivät kappaleen «Suurpäiväin aattona» ja south porcupinelaiset «Halleyn tähti». Puhdas tulo iltamista oli $76, joka jää piirijärjestön agitatsionikassaan.

Osaston työkokouksessa syyskuun 10 p. keskusteltiin ja päätettiin m. m. että peruutetaan edellisessä kokouksessa hyväksytty $75.00 avustus osaston kassasta 18 piirin hiilenkaivajien lakon avustamiseksi. Keräyslistoilla oli tullut saman lakon hyväksi $114.50, joka jo oli lähetetty Torontoon.

Väinö Toko ilmoitti tehneensä liikettä Vapauden kanssa viime kuulla $80.95 edestä.

Rosegroven osaston keräyslistoilla haalin rakennusrahastoon oli tullut $45.75.

Agitatsionikomitea ilmoitti että William Tuomela Jacksonborosta on jättänyt agitatsionikomitealle todistuksensa ja pyytänyt hankkimaan hänelle varmuustodistus Suomen sosialistiselta puoluehallinnolta. Hänellä oli itse hankkimansa todistus Jokioisten Latovainion työväen yhdistykseltä. Todistus osoittaa, että hän ei ole ottanut osaa ollenkaan valkoisten puolelle, päinvastoin on hän sen mukaan ollut punaisten puolella ja suorittanut vankeusrangaistuksensa. Hänen puolestaan on kuitenkin kirjoitettu puoluehallinnolle, että sieltä saadaan ainakin aivan varma tieto, koska hänestä on joidenkin henkilöiden taholta aijottu lahtaria tehdä.

Vilkas keskustelu kokouksessa syntyi siitä tarvitaanko näytelmäseuran johtajaa tai ei. Asia kuitenkin jätettiin seuraavaan kokoukseen, että se sillä välin ennättäisi kypsyä ja asia toisi enemmän jäseniä kokoukseen.

Osaston kymmenvuotisjuhlaa viitettiin syyskuun 16 ja 17 päivinä. Lauantai-iltana alettiin juhlat kello puoli 8. Ohjelmaa oli paljon, kestäen kello 11 asti. Luettiin eri osastojen tervehdykset, joita oli saapunut Torontonton, Cobaltin, Kirkland Laken ja Sudburyn osastoilta.

Yleisö osoitti suurta suosionosoitusta lasten voimisteluesityksille. He tekivät liikkeensä oikein hyvin, säikähtämättä, vaikka pitikin esiintyä näyttämöllä ja iso sali oli yleisöä täynnä. Eivät pienimmätkään edessä, jotka eivät voineet edes «isompien perässä tehdä» erehtyneet liikkeistään. Pyramiidejakin oli heilä useita, kaikki ollen seviä. Sillä tavalla lapset, olkaa yhtä innostuneita edelleenkin. Kyllä me isot ihmiset teitä haluamme aina katsella, vaikka te kuinka usein esiintyisitte.

Sunnuntaina jatkettiin juhlia, alkaen iltapäivällä kello 2. Ohjelmassa oli useita puheita sekä soittoa torvisoittokunnalta.

Illalla sitten esitettiin kappale «Punainen Laukku». Kappale on iso ja paljon lauluja sisältävä. Laulut menivät hyvin ja muutenkin koko kappaleen esitys oli kokolailla hyvä, ilman johtoa esitettynä ja yhdessä viikossa harjotettuna. Yleisöä oli sali aivan täynnä ja lähtivät he tyytyväisinä kotiinsa. — E.

Fort Williamin uutisia

Kesän kuhnailut on taas osaston.kin toimiva jäsenistö päättänyt jättää pois, koska ei sitä kesän ihanuuttakaan tullut vaikka kuukausia on kädet ristissä odotettu. Helvekontri tosiaankin, mutta ollaan taas «Saarijärven Paavoja» ja odotetaan uutta kesää ja tässä odotellessa kynnetään taas sitä järjensarkaa ja kylvetään uusi tiedonsiemen kommuunin hyötypeltoon. On jo vähin oltukin työhommissa. On jo ehditty pelata pari kappalettakin ja uusia huveja on jo tulossa. T. k. 30 p. on agitatsioonirahaston kartuttamiseksi iltamat jossa on henkistä ohjelmaa m.m. kappale ja sitte tuota, oikein Ojan harmoonin säestyksellä pääsee eroon nuoresta akastaan tai vanhasta hellustaan ja saa sitten vaikka ryöstää toiselta uuden jos sisua on ja kyllä miehillä «titua» on sanoo iltamakomitea. joka huvit järjestää. Näiden huvien jälkeen sais tulla vaikka ukko- ja tyttöjuhlat ja sitte akka- ja poikakemut jne.

«Martti-setä» kävi täällä puhumassa pariinkin erään, puhuen eri aineista eri iltoina. Nurkka-viisaat sanovat ettei se puhunut paljo mistään. Kuulijat taas saivat hyvänkin annoksen tietomäärää ja yleinen mielipide oli, että sitä kuuntelisi vaikka aina ja siltä se näytti ettei kuulijoilla ollut mikään kiire kotiin noista tilaisuuksista. Tosiasia on ettei Martin päässä turhaan ole hiukset vaalenneet. Kyllä sieltä monta tieto. ja kokemusperäistä opinkappaletta lähtee kuulijakunnille.

Tov. John Eimeksen tervehdys sairaalasta. Hän on jo kuukausi määriä virunut siellä usein toivottomassakin tilassa seurauksena auto-onnettomuudesta. Terveenä mieleltään hän kuitenkin varttoo joulua jolloin lääkärin lausunnon mukaan pääsee pois sairaalasta.

Osasto viime työkokouksessaan m. m. järjesti n.k. Suomesta tulleiden tutkijakomitean avustamaan siirtolaistovereita pois niistä epäluuloista joiden alaisina kaikki Suomesta tulleet ovat, tutkimalla heidän todisteitaan tai auttaa heitä hankkimaan sellaisia, sillä paikkakunnallemme on tullut ihmisten mukana sitä Suomen kansallishirmujen kuonaakin, joten on välttämätöntä että oikeat työläiset pääsevät oikeaan arvoonsa.

Tutkijakomitea piti ensimäisen kokouksensa t.k. 19 p:nä ja päätti suosittaa täyden toveriluoton antamista seuraaville henkilöille siksi kun heidän todisteensa pätevyys on tarkistettu, keskusviraston välityksellä Suomen puoluehallinnon kautta. Ne ovat seuraavat toverit. Heepe Wikka, Karungin korpikylän t.y. antaman todisteen nojalla. Toverit Olga Peukkari, Helsingin s.d. nuorisol. antaman jäsenkirjan ja muuttotodisteen nojalla, toverit Martha Kuusisto, komitean kuulustelun nojalla tov. Otto Hyvärinen, Suomenjoen Kotalahden t.y. todisteen ja kuulustelun nojalla, tov. Aug. W. Lunden Waskion t.y. todisteen nojalla, tov. Juho Oskar Tamminen, Waskion t.y. todisteen nojalla, tov. O. Arthur Tuominen, Waskion t.y. todisteen nojalla, tov. K. Walfrid Lahti, S. Metallityöntekijäin osastolta ja S. W. R. Konepajan Turun osaston työntekijäin liitolta saamien todisteiden nojalla päätettiin suosittaa annettavaksi täysi toveriluotto enemmittä kyselyittä. Seuraava tutkijakomitean kokous on 3 päivä ensi kuuta, jolloin kehoitetaan toisia Suomesta tulleita saapumaan Pirtille kello 9 ill.

Bill.

Eri paikkakunnilta

LONG LAKE.

Hei seisahtakaappas nyt kaikki Ontarion suomalaiset ja lukekaa oikein tarkoin mitä tässä allaolevassa sanotaan.

No mitä se nyt sitten oikein mahtanee olla, tuumii kai moni. Juu se on se ennen kuulumaton uutuus, mikä näytellään Long Lake osaston talolla t.k. 30 p. nimeltä «Yhteiskuntamme lapsia».

Sudburyn osaston näyttelijät tulevat sen näyttelemään ja silloin saa jokainen olla varma, että taas saa nähdä oikeata taidetta, siksi hyvät ovat nykyään Sudburyn osaston näytelmä voimat. Kappale taas on ihan uutuus näillä ympäristöillä ja olen kuullut siitä sanottavan, että se on luettava parhaimpien työväen kappaleiden joukkoon. On siis itsestään selvää, että kaikki silloin rientävät Long Lake osaston talolle ja täyttävät sen kattoa myöden. Istuimia tullaan nyt varaamaan kaikille riittävästi ja tanssia saa aamuun saakka hyvällä soitolla. Lähemmin ilmoituksessa. T. H.

Pankkipdesidentti asetettu vihdoinkin syytteeseen

Montreal. — Kuninkaallisen oikeuden suurlautakunta on asettanut Sir Montague Allanin, vararikon tehneen Merchants pankin presidentin syytteeseen väärennetystä tiliraportista hallitukselle, jonka hän antoi lokak. 1921.

Sir Montaguen juttu tulee käsiteltäväksi erikoisoikeudessa, samoin kuin saman pankin yleisen liikkeenhoitajan D. C. Macarowin juttukin, joka on syytteessä samasta rikoksesta.

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

VOITTEKO TÄYTTÄÄ PAIKALLISEN OSUUTENNE?

Lehtemme edellisessä numerossa painostimme sitä seikkaa, että Vapaudelle olisi välttämättä saatava 300 uutta tilaajaa nyt ensikädessä. Samoin julaistiin tilasto kuinka suuri osuus kullakin paikkakunnalla lankeisi hankittavaksi. Mahdollisesti on joitakin paikkoja, joissa ei ole niin paljon suomalaisia, että uusien tilausten hankinta olisi enään mahdollinen, emmo tunne niin tarkoin jokaista pikkuseutua. Mutta kaiken kaikkiaan lankee tässä uusien tilausten hankinnassa sangen pieni osuus kullekin paikkakunnalle, joten sen luulisi olevan sangen helppo täyttää, jos meidän joukoissamme ja asiamichissämme on vähänkään tarmoa ja halua viedä lehteämme eteenpäin. Ja näin ollen, jos jollakin paikkakunnalla ei olisi mitään mahdollisuutta hankkia yhtään uutta tilaajaa, on toisilla paikkakunnilla paljon suuremmat mahdollisuudet kuin mitä tilastossa olemme heidän osalleen asettaneet.

Toivomme että asiamiehemme nyt kaikkialla ottavat näyttääkseen, että yhteisillä ponnistuksilla tuo pieni tilaajamäärän korotusvaatimus voidaan panna helposti ja äkkiä käytäntöön. Eikä ole pahitteeksi vaikkapa se voitaisiin ylittääkin.

VAPAUDEN LEVITYSOSASTO.

Miksi nyt on tärkeää jokaisen tilata Vapaus itselleen

Uusi mailmansota on parhaillaan syttymäisillään, voipa sen sanoa jo asiallisesti syttyneen. Jokaiselle aikaansa seuraavalle ihmiselle on tärkeää seurata sen yhteydessä ilmeneviä mielenkiintoisia tapahtumia. Vapaus seuraa tarkoin sotatapahtumia. Tilatkaa siis se itsellenne!

Samalla kertaa alkaa Vapaus julaista meikäläisen novellikirjailijan Annie Ruissalon uutta mielenkiintoista novellia «Jälleen näkeminen». Kaikki jotka ovat lukeneet mainitun kirjoittajan Vapaudessa ennen julaistut «Kadun kasvatteja» ja «Kainin jälkeläinen», voivat osapuilleen päättää minkä arvoinen tämä novelli on. Ja on otettava vielä huomioon, että tämä novelli on kirjoitettu kirjana julkaisemista varten, mutta nyt kirjoittajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti julaistaan Vapaudessa jatkuvana sarjana.

Kehoitamme asiamiehiämme ilmoittamaan näistä seikoista tilauksia hankkiessaan ja keräämään lehdellemme mahdollisimman paljon uusia tilauksia.

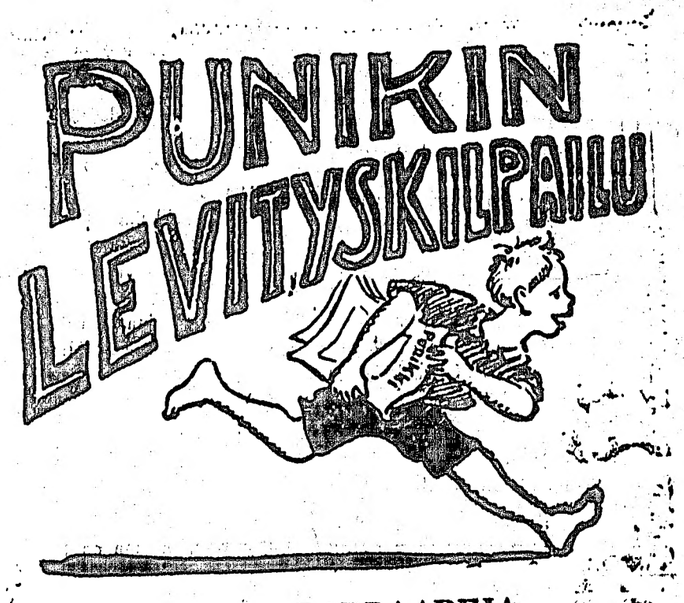

NUORIA BARBAAREJA

Levitysosaston hoitaja on joskus heittänyt omaan perilliseensä synkän, paljonpuhuvan katseen, kysellen itseltään, että mikähän tuostakin tulee, kunhan aika ehtii kulua. Sillä he ovat mukana kaikessa muussa mutta ei sellaisessa, jossa järkeilymme mukaan heidän pitäisi ahertaa. Levitysosasto on kerran päässyt jokseenkin läheltä tarkastamaan, mitä tuollainen polven korkuinen miehenalku hommailee. Sattui nimittäin käymään niin, että oli tilaisuus tutkia nuoren miehen taskuja, ja siellä oli seuraava määrä tavaraa: kuollut lintu, rautanauloja, ruuveja, paperossinholkki, pätkä narua, tulitikkuja, kynttilänkappale, sammakon jalka, sotamiesnappeja, liukkuveitsi ja joukko muuta tavaraa, jota ei voinut enää ulkomuodosta tuntea. Mies oli tehnyt päivän lujaa työtä saadakseen nämä arvoesineet taskuunsa.

Ja levitysosasto huokasi: saadappa tuo innostus edes tilapäisesti sidotuksi hyödyn valjaisiin, niin jopa lähtisi tuloksia. Mutta millaiseen?

Olemme katselleet poikia ja tyttöjä haaleilla, iltamissa. Levotonta joukkoa. Heillä on hirvittävä kyky olla aina liikkeellä, kiusata, ilveillä, juosta ja teuhata. Koko tuo määrätön määrä energiaa purkautuu ulos karjumisessa, teuhaamisessa, pienessä nujakassa, josta ei tiedä onko se tappelua tai leikkiä. Kukaan ei uskalla sekaantua heidän mekastuksiinsa, sillä jokainen vanhempi ihminen tietää, ettei ole hyvä tehdä itselleen vihamiehiä pojista ja tytöistä. He ovat nimittäin kammottavia vihollisia. He eivät jätä uhriaan ennenkuin tämä on täydellisesti muserrettu.

Tällöin välähti levitysosaston päähän kirkas ajatus: mitäpä jos käytetään kaikki tuo energia, tuo leikinsekainen tappeluinnostus ja yleensä liikkuminen lehden levittämiseen. Mitäpä jos panee heidät kerran Punikin asiamiehiksi; mikä ihmeellinen tulos siitä saattaisi ollakaan. Ja niinpa tuumasta toimeen. Pojat ovat nyt Punikin asiamiehiä ja edessämme on jo heidän työskentelynsä tuloksia.

Olemme katselleet tuollaisen nuoren yrittäjän menettelytapoja. Hän ei lähde pois saatuansa käsityksen, ettei joku tilaa lehteä.

— Tilaako setä Punikin?

— Tuota — eipä ole rahaakaan...

(Poika heittää pitkän, pitkän silmäyksen ja vaikenee; sitten suuret silmät tähdättynä uhriin):

— Tilaako setä Punikin?

Kysymys on selvä. Kyselty ei osaa enää vastata muuta kuin että

— ... tuota.

Nyt katselee nuori yrittäjä uhriaan järkyttävän totisesti ja hätäännystilassaan ei uhri huomaa, että pojassa asuva veitikka ja kiusanhenki pilkistää esille hetken totisuudesta huolimatta. Nyt seuraa jälleen:

— Miksi setä ei tilaa Punikkia?

— Niin, todellakin, miksi? Tavattoman yksinkertainen kysymys, joka on tehty hänelle aikaisen asiamiehen toimesta kymmeniä kertoja, mutta josta hän silloin aina on suoriutunut helposti. Uhri sopertaa:

— Hintakin on niin kallis.

— Eikö sedellä ole taalaa viittäkymmentä senttiä?

Sedällä tietysti on se summa aina. Nyt ei setä voi katsoa ristikuulustelijaa silmiin. Ja poika iskee:

— Setä valehtelee.

Asia on niin, että tuollainen vesa tietää aina koska vanhempi ihminen valehtelee. Ja niinpä setä punastuu korviaan myöten. Vaikea on sanoa kumpi heistä todellakin nyt on poika, kumpi mies. Ja kun setä saa vielä ikäänkuin selostukseksi, että:

— setä valehtelee, kun setä sanoo, ettei ole rahaa,

niin on selvää, että tilaus on tehtävä, ja ikäänkuin vetääksensä takaisin äskeisen tahdittomuutensa setä puhkasee:

— Minä vain koitin, että saatko minulta tilauksen.

Johon taas poika vastaa:

— Hä?

Setä ei voi eikä uskalla jatkaa keskustelua. Sillä tuo «hä» on lausuttu sellaisella taisteluhaasteäänellä, että setä varhaisemmasta nuoruudestaan muistaa sitä käyttäneensä sellaisessa tapauksessa, kun asia oli kehittynyt nyrkkeilypisteeseen.

Nuoret barbaarimme ovat nyt jonkun viikon ajan yritelleet. Ja he ovat jo näyttäneet, että onnistuvat.

Levitysosasto on heidän kanssaan hyvissä väleissä. Me ymmärrämme toisiamme. Levitysosasto tuntee taas kerran olevansa poika, nulikka, miksi vaan sanotaan. Ja ymmärtää, että usein täytyy mennä «nulikan» ajatusmaailmaan löytääksensä reilun vastauksen muutamille kysymyksille.

Oletteko olleet nuorten barbaariemme uhreina?

Kun hän tulee luoksenne, niin suotta on ruveta hänen kanssaan vaihtamaan argumentteja.

Setä on hyvä ja tilaa lehden!

Ja täti myös!

Jos täti tai setä sanoo, ettei ole rahaa, niin me, levitysosasto ja pojat sekä tytöt, sanomme, että täti sekä setä valehtelee.

Hä?

PUNIKIN TILAUSHINNAT:

Punikin tilaushinta Canadassa on nyt $1.75 vuosikerta, ja $1.05 puolivuosikertaa. Asiamiesten ja tilaajien pyydetään ottamaan tämän huomioonsa.

ERI PAIKKAKUNTAIN UUTISILMOTUKSIA

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyväsä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

KÄYTETTYJÄ kirjotuskoneita kaiken hintaisia ja eri tehtaiden tekoa, saa Vapaudesta. Kysykää meiltä.

NORTH CAFESSA
saa maukkaan mojakan, viiliä ja muita aterioita tilauksen mukaan suomalaiseen malliin laitettuna sekä kahvia hyvien leivosten kanssa. Auki klo 6:sta aamulla klo 12 illalla. Palloruuma samassa paikassa.
Mrs. Hilja Pulkki.

ENSILUOKAN RÄÄTÄLI
tekee uusia pukuja sekä korjaa vanhoja. **O. Koivula, Box 1504, Sudbury, Ont. Phone 1433.**

Räätäli H. Kauhanen, otan vastaan alaani kuuluvaa työtä 9 Lisgar St., Box 524, Sudbury, Ont.

Muutto- ja kaikenlaista kuormaajoa tekee F. N. Johnson, konttori yhdessä Sudbury Coal Companyn kanssa. Phone 234 ja 821.

Star Bottling Works, Nurmen veljesten poppisappa suosittelee hyviksi tunnettuja virvotusjuomiaan, Poppia, Raittiusolutta ja Porteria. Chewing gumia, Chocolate y. m. Cändiä aina varastossa. Teemme myös huonekalujen y.m. tavaroiden muuttoa trokilla. Postiosote: Box 1028. Phone 946.

Ainoa paikka Sudburyssa missä rahallanne on oikea arvonsa on BALMORAL ANNEX ruokala ja kahvila. — A. Hiltunen.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

FORT WILLIAM, ONT.

Kämpille ja linjoille parhaimmat kovatleivät ja korput valmistaa **Kotileipomo,** kaksoiskaupunkien suurin suomalainen «pullasappa». Kaikkia alaan kuuluvia tuotteita valmistetaan.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

COPPER CLIFF, ONT.

HUOMATKAA

Ehdottomasti parhaat korput ja kovatleivät saatte leipuri **Koivulan sapasta,** Copper Cliff, Ont.

Werne Koivula, Phone 276 L. Box 113.

Valokuvia. — Välitän raamia ja suurennuksia. Työ ensiluokkainen. A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont.

INTOLA, ONT.

Valokuvasuurennuksia ja raameja saa kauttani halvimmalla. Ensiluokan työ, mallikirja $1.25, josta saa rahan takaisin. Pyytäkää hintojani ensin. **H. Erkkilä,** Intola, Ontario.

TIMMINS, ONT.

Timminsin hauskin paikka on Junellin makeiskauppa 65—4th Ave. Virvoitusjuomia, kaikenlaisia makeisia ja tupakkaa aina saatavana.

Räätäliliikkeeni sijaitsee Balsam streetin ja 5:nen avenuen kulmassa. J. Rintanen.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

PORT ARTHUR, ONT.

W. Sahlin räätäliliike sijaitsee J. Laken parturiliikkeen vieressä ja J. Laken parturiliike W. Sahlin räätäliliikkeen vieressä. Parhaat paikat alallaan Port Arthurissa, 281 Bay St.

KANSALAISSET HUOM.! Olen avannut suutariliikkeen nahkaliikkeen yhteyteen. Tehdään uusia kenkiä, metsästys- ja uittokenkiä ja kävelyjalkineita, pieksuja metsätyöläisille, sekä vanhoja korjataan kohtuhinnoilla. Työ ensiluokkaista. 187 So. Algoma St., Port Arthur, Ont. M. Mikkilä.

J. Arnion lihakauppa, 319 Bay St., Port Arthur, Ont.

Kelloseppä. Kaikkea kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni.
I. S. Salo, 17 Johnson ave.

Sudburyn uutisia

Agitatsionikomitean kokous pidetään tiistai-iltana. Saapukaa jäsenet kokoukseen.

Lasten iltamat.

Lapsilla tulee olemaan mielenkiintoiset iltamat. Ne oli ensin aijottu pidettäväksi jo tämän viikon aikana, mutta nyt, esiintulleesta syystä, ovat ne lykätyt kaksi viikkoa eteenpäin. Myöhemmin ilmotetaan aika, ohjelma y.m. tarkemmin.

Keski-Ontarion piiritoimikunnan kokous pidetään sunnuntaina, lokakuun 1 p:nä kello 8 illalla. Jokaisen jäsenen on **ehdottomasti** saavuttava kokoukseen. Kokous pidetään H. Ellmenin asunnolla.

Piiritoimikunnan puolesta
H. Ellmen.

Naisten iltamat viime lauantai-iltana.

onnistuivat kohtalaisesti. Haalillemme oli saapunut melkoisen runsaasti osanottajia, etenkin naisia. Miehet sensijaan katsoivat «eduilleen» soveliaaksi olla tulematta, sillä se olisi ehkä meinannut vartin menetystä ja se on säästettävä parempia tarkotuksia varten, useissa tapauksissa — koiratorppaa varten.

Kivihiilen hinta Surburyssa.

Paikalliset kivihiilikauppiaat ilmottelevat että ensi talvena tulee hiilen hinta Sudburyssa olemaan kalliimpi kun mitä se oli viime talvena. Syyksi selitetään hiilen puute, joka taas on seurauksena Yhdysvalloissa käydystä pitkäaikaisesta kaivoslakosta. Mutta kyllähän tuota lakkoa myöskin keinotekoisesti käytetään valttina, jolla sitten hiilelle asetetaan pilvien korkuisia hintoja.

Larchwoodin kivihiililöytö yhä kiinnittää huomiota.

On tai ei ole, on nyt kysymys Sudburyn lähellä olevasta kivihiilestä. Viime viikolla kävi löytöalueella kymmenen experttihiili-insinööriä ja geologistia, edustaen voimakkaita kapitalistiyhtymiä. Tuon joukkueen johtajana oli Jas. Mc Evoy, jolla on kansainvälinen maine kivihiili-geologistina. McEvoilla on sekä Dominion että Ontarion hallitusten luottamus ja mitä hän sanoo tullaan todennäköisesti hyväksymään vimeisenä sanana tässä asiassa.

Viime vikon aikana on tehty tarkastuksia pitkin noita oletettuja tivihiilialueita. Tutkimuksien takana näyttää tällä kertaa olevan British & Colonial Coal Company, joka nyt jo omistaa 11,000 eekkeriä maata noilla alueilla ja jolla on huomattavia kivihiiliomaisuuksia myöskin Yhdysvaltain puolella. Englantilaisten kapitalistien edustajia myöskin sanotaan olevan matkalla näille kivihiilialueille.

Tätä kirjottaessa ei vielä olla varmoja minkälaisen lausunnon Mc Evoy tulee antamaan, mutta luullaan hänen antavan sellaisen lausunnon että tuolla alueella on kivihiiltä siinä määrässä että sitä kannattaa alkaa kaivamaan. Nyt io näyttää olevan varma että noilla alueilla löytyy varmasti hyvää kivihiiltä. Nyt on enää kysymys ainoastaan siitä onko hiiltä siinä määrin että sitä kannattaa ruveta kaivamaan. Jos McEvon lausunto on asialle suosiollinen, tullaan työt hetimiten alkamaan suuremmassa määrässä.

Samaan aikaan kun suurten kapitalististen yhtymien edustajat tekevät tutkimuksiaan näillä oletetuilla hiilialueilla ilmottaa Ontarion hallituksen kaivosdepartementti pesevänsä kätensä koko jutun suhteen, ilmottaen että jos joku sijottaa rahojansa noille alueille älköön sitten syyttäkö tuota departementtia sillä se on ajoissa antanut lausuntonsa, jonka lausunnon mukaan ei näillä alueilla ole kivihiiltä.

RACINEN S. S. OSASTON VIRALLINEN PÄÄTÖS MAURI KÄRKKÄISEN SYYTÖSJUTUSSA

Mauri Kärkkäisen asia on ollut jo pitemmän aikaa tutkijakomiteassa käsiteltävänä ja on kaikista saatavissa olleista todistuksista tullut siihen käsitykseen että Mauri Kärkkäinen ei ole ottanut osaa valkoisten puolelle Suomen luokkasodassa. Ja osaston kokouksessa 13 päivä syyskuuta, 1922 keskusteltiin lopullisesti asiasta ja oli osastomme yksimielinen päätös että myönnämme Mauri Kärkkäiselle täydellisen toveriluoton, joten tästä edespäin ei ole osaston jäsenillä ja ei-jäsenillä oikautta soimata Mauri Kärkkäistä lahtariksi, joten Mauri Kärkkäinen on nyt oikeutettu yhtymään Racinen S. S. Järjestön osastoon jäseneksi ja sen kautta uuteen työväenpuolueeseen.

Racinen S. S. J. osaston valitseman tutkijakomitean puolesta
Henry Koski, Emil Lemponen.
Racinessa, Wis., 16 päivä syyskuuta, 1922.
(Osaston leima.)

Kertomus jolle ei löydy nimeä

He kulkivat rinnatusten, kaksi ja kaksi. Kulkue oli pitkä. Vai lieneekö se vain tuntunut pitkälle siksi, että he liikkuivat niin hitaasti — niin kovin hitaasti. Etumaisena kulki omituisen näköinen kuormasto — työrattaita, varustettu häkeillä. Eivähän he kulkeneetkaan, he laahustivat. Tuskinhan syrjästä katsoja huomaisikaan heidän liikkuvan. Siksi kai näytti harmaa kulkue loppumattomalta. Ainoa mikä ilmaisi eloa, oli harmaiden verikoirain raivokas murina ja tuon tuostakin uudistuva, viiltävä, suhiseva äännähdys aivan kuin myrskyn taivuttaman nuoren puun valitus. — Ja jokaisen suhahduksen jälkeen kuuluva ääni, jota ei voi kuvata. Se kuului kuin areenalla viruvan pedon viimeinen kuolinkorahdus, tai kuten nälkaisen kulkukoiran vingahdus, kun se vilusta kangistuneillä jäsenillään yrittää paeta ahdistajaansa, satunnaisesta, harvinaisesta lepopaikastaan. — Ei. Sitä on mahtoton kuvitella. — Se täytyy kuulla. — Ja kuullessasi, jos ummistit silmäsi kuulit hornan musiikkia — Niin — mihähän tämä onkin. Ympärillänihän onkin sysipimeä myrskyyö. Kadotetut sieluthan kulkevat etsien rauhaa, vainoojansa ahdistamina. Manan raivottarethan ne riehuvat. Hornan henget nauraa, luurankokarkelo käy. Katso kaikkialla satoja, syviä silmäkuoppia kiiluu päällekuopissa. Kylkiluut paistavat valkeana ja polvinivelet ilkeästi kalisevat. — Ooh! Ojentuneita kasivarsia ja pitkiä, koukkuisia sormia kaikkialla. Voi tätä ilkeätä — kalman kamalata unta! Herättäkää armeliaat ihmiset, herättäkää minut. — Kulkekaa joutuisammin, kirotut koirat fhviuu — aa ai jai —

Herään. Vahvahdan. — Ympärilläni on kesäpäivä ihanimmillaan. Kirkkaan sinisellä taivaalla heloittaa aurinko. Leivonen liitää pienenä, mustana pilkkuna korkeuksissa ja miten ihanalta kuuluukaan sen liritys. Pääskynen kiitää nuolena ylös kohtisuoraan ja taasen alas ja suloinen tirliit tiit. Kesä on suloista. Elämä on ihanaa — — —

Miten saattaakin ihanana kesäpäivänä uneksia tuollaista hornan näytelmää?

Tuhannen perkelettä, etteko tahdo kulkea nopeammin! Ihanhan tässä helteessä paistuu

Vieressäni kuuluu rasahdus, metallin kosketus toista vastaan. Jääkiä kiirii kesäisen, kuulakkaan autereen halki, kimeä, viiltävä laukaus. Aivan jalkojeni juuressa kaatuu maahan jokin mökälle — — —

Nytkö vasta herään? —

Mutta enhän ole uneksinutkaan. — Näin kaikki uudelleen — elävämmin. Harmaa jono, diikkuvia luurankoja. —

Ponnistelen muistaakseni missä olen ja mitä näen? Niin. Olen seurannut erästä ystävääni vankileirille. — Olimme saaneet sanoman, että hänen miehensä oli kuollut. Salateitä oli manan viesti kulkenut. Ja olimme tuleet saadaksemme — luurangon. Ystäväni, surun ja lapsivuodesairauden sekä nälän heikontamana, oli pyytänyt minua lähtemään avukseen, sillä hän pelkäsi kodaata valkoisia verihurttia — luurankotarhain julmia valtijaita. Ja nyt olimme täällä. Seisoimme kalman esikartanoissa, luurankomiesten luona. Olimme monien vaikeuksien jälkeen onnistuneet pääsemään tänne sisälle ja satuimme tulemaan aikana, jolloin hengettömiä — oikeammin liikkumattomia luurankoja vedettiin kuoppaan. Niin. Aivan oikein. Etumaisena kulkeva omituinen kuormasto olikin ruumislasteja. Pitkin ja poikki. Häkit täynnä. Tällä puolelaa riipuu kymmenia kasiä, harrottavine, koukistuneine sormineen. Tuolla jalkoja, muutamat muodottomiksi turvonneita pölkkyjä — toiset kuvaamattoman harmaita luita. Ja kaikkialla noita peloittavia pääkalloja, syvissä kuopissa kammottava lasimainen kiilto.

Vihdoin olimme perillä. Edessämme ammotti syvä, musta aukko jonka pohjalta ja seinistä pisti esiin käsiä ja jalkoja, kylkiä ja noita pelottavia pääkalloja. —

Joutukaa saatana!

Ensimäiselle kuormalle lisää purkajia! Ettekö te p — — — t saa niitä tostetuksi ja heitellyksi sukkelammin. Tällä tavallahan pitää teidän kirottujen tähden seisoa ja paahtua tässä kirotussa helteessä koko päivä!

Ja haamut ponnistelivat kaikella sillä voimalla mikä nälän näännyttämässä ruumiissa on jäljella. Tämä ponnistus ei tule vähääkään tehoisammaksi yhä uudistuvien kirouksien ja rouskan iskujen sadellessa. Vain kuvaamaton parahdus ilmaisee sattuneen. Koko päivän ovat hurtat hikoilleet kiroillessa, ja useat pyssyjen tukit ilmaisevat veritäpillä, jotka polttava helle on paahtanut ruskeiksi.

Kahtokeehan, jos tuossa ois teijän, näin sanottiin meille. Ponnistelen ankarasti pysyäkseni tajunnassa. Toverini huohottaa raskaasti, minuun nojaten, silmissä outo, peloitta kiilto. Kuulen vaistomaisesti yhä uudistuvan, kumean mätkähdyksen — viisitoista, kuusitoista. — Toisinaan tuntuu siltä kuin mudalla täytettyjä säkkejä viskeltäisiin päälekkäin, toisinaan kalisevat luut ilkeästi toisiaan vastaan....

Ompas siinä aika saatana. Mittee liene syönnä, ku on niin paisunna. — Hurtat hohottavat veljensä sukkeluudelle.

No eipäs oo sitten tuossa paljon mätänemisen vaivoo, oisvatpa tuollaisia, niin helepommin saisvatten heitellyksi, jotta ei tarvihteis tiällä koko päivee seisoo.

Ettenkö ou nähnä ommoonne? Kysymys on meille. — Säikähdän. En voi saada itseäni pakoitetuksi ajattelemaan, että tämä on totta. — Että nämä harmaat, kuvaamattoman likaiset muodottomat möhkäleet ovat ihmisiä — ruumiita, joita haudataan. — Nuo täysinäiset kuormat ovat kaikki niitä. — Ja haamut, jotka niitä viskelevät kuoppaan, ovat myöskin ihmisiä, veljiäni, tovereitani. —

Outtako työ räknännä montako niitä on?

Alun kolomatta sattoo niitä lienöö.

Jopa niitä p—tä onnii, yhen päivän osaksi. Hyväpä on jotta kuoloovat, eipään oo niin monta jyrsijää yhen puun ympärilla ja niin monta ottajaa yhellä maolla, hoh, hoh, hoh.

Ettekö ou nähnä teijän näkösta? — Katson kysyjään. En voi tajuta että edessäni seisoo ihminen samallaista lihaa ja verta, ihminen, joka voi katsella kaikkea tätä päivästä toiseen, ihminen, joka äsken kiroillen ja ruoskien riehui siellä, missä hirtehinenkin jo heltyisi ja nyt inhoittavalla ivalla latelee perkeleenriemuista pilaansa siellä missä luulisi hyytyvän jo hornalaistenkin naurun. —

Äkkiä tunnen käsivarressani vihlovan, mielettömän puristuksen. Kääntynyt katseeni tapaa toverini kasvot. Hän on liidunharmaa ja silmät tuijottavat ilman kiinnekohtaa jäykkinä, liikkumattomina. Hah, hah, haa....

Jos eläisin kuinka kauvan, en milloinkaan voisi unhoittaa sitä naurua. En yritä sitä kuvata. Enkä voi sitä jäljitellä. — Usein pitkinä tuskaisina öinä kaikuu se korvissani, aivan samoin kuin kuulin tuona kesäpäivänä. Ja sellini harmaat kiviseinät toistavat sen monikertaisella kaijulla. Ja ristikkojen välistä kuristan epätoivoisessa pelossani kuuta, samoin kuin katson aurinkoa tuona unohtumattomana kesäkuun päivänä. — Nämä kaiken elon, valon ja rakkauden alkulähteet ikäänkuin ymmärtävät epätoivoisen kysymyksen: Miksi? Minkätähden? Kuinka kauan? Niiden lempeässä toivottamassa katseessa on surullisen lempeä, toivoton ilme. — Siksi, kunnes vuodatetusta verimerestä ja mittaamattomien kärsimyksien syvyyksistä nousee uusi ihminen.

YLEISIÄ UUTISIA

Taantumuksen päävarustusta vastaan Ruotsissa

Kommunistipuolueen julistus tulevain lääninkäräjävaalien johdosta.

Tukholma 30/8. — Ruotsin kommunistipuolue on tulevain lääninkäräjävaalien johdosta antanut julistuksen, jossa lausutaan mm.:

Taantumus vainuaa huomenilmaa. Kapitalistiset voimat mobiliseeraavat kaikki apukeinonsa antaakseen uuden iskun taloudellisesti kidutetulle työväenluokalle. Porvarilliset puolueet liittyvät yhteen voidakseen poliittisesti murskata työväenluokan. Talonpoikaispuolue on huiluin ja sympaalein rientänyt yhtiö- ja trustioikeiston leiriin. Liberaalinen puolue on hajaantumassa; sen johtavat lehdet ja voimat vaativat siirtymistä oikeistoblokkiin. Sosialidemokratia on ymmällään ja voimaton.

Proletariaatin on noustava puolustukseen, taisteluun elinetujensa puolesta! Monissa työläisissä havaittavan turmiollisen, tappioon johtavan väsymyksen ja toivottomuuden on kadottava. Luokkataisteluhengen elähyttämänä on työväenluokan kaikilla aloilla käytävä uudelleen kamppailuun vihollisiaan vastaan.

Toisen kamarin vaaleissa viime syksynä onnistuivat kolme työväenpuoluetta yhteisellä rintamallaan lujittamaan työväenluokan asemia valtiopäivillä. Porvarilliset puolueet säilyttivät kuitenkin enemmistön kummassakin kamarissa. Sosialidemokratian heikkouden rohkaisemina käyttivät kapitalistit niukkaa enemmistöään hyljätäkseen taikka repostellakseen kaikki työväenluokalle edulliset ehdotukset. Varsinkin osoittautui (lääninkäräjäin kautta valittava) ensi kamari taantumuksen päävarustukseksi, työväenluokan kiukkuisimmaksi viholliseksi. Kun vallankumouksen salamat välähtelivät pistivät korkeat herrat pillit pussiinsa. Nyt luulevat he kaiken vaaran olevan ohi ja härsyttävät häikäilemättöminä työväenluokkaa. Mutta varokoot! Kansanviha oli vieläkin kohottaa äänensä ja proletaariset nyrkit kukistaa valtaistuimet ja väkivallan.

Kommunistinen Puolue on koko nyt vallitsevan kapitalistisen demokratian vihollinen, demokratian, minkä hedelmät saadaan nähdä yhä enemmän kappaleiksi revityssä mailmassa, kasvavassa taloudellisessa kaaoksessa, uusissa sodan uhissa ja vertaansa vailla olevassa joukkojen riistossa.

Kurjuus leviää yli maailman jättiaskelin — kas siinä kapitalismin ja porvarillisen demokratian tie! Vararikko kumottaa tulikirjaimin sen varustusten yllä. Vain proletaarinen maailmantasavalta, sosialistinen maailmantalous, demokratia, joka juontaa juurensa kapitalistisesta järjestyksestä saadusta lopullisesta voitosta, joka varmentaa maailmanrauhan ja päästää sorron ja riiston kaikki siteet, voi pelastaa vaivatun ihmiskunnan ja vapahtaa uhatun proletariaatin.

Ellei työväenluokan suuri enemmistö vielä vaistoa tätä, niin taistelkoon edes vakavissaan ja voimalla päivän kiertämättömistä vaatimuksista. Miksi esim. sietää ensi kamaria? Kamaria, joka on täynnä mitä julkeimpia työväenluokan vihollisia. Miksi ei puhdista tätäkin Augiaan tallia. Lääninkäräjät valitsevat ensi kamarin. Miksi ovat työläiset tähän suurin piirtein antaneet porvarillisten puolueiden pitää huolta lääninkäräjävaaleista? Miksi ei työntämällä sinne joukottain työväenedustajia, kommunisteja karkoittaa kapitalisteja ensi kamarista? Tämä ensi kamari on äänestänyt kumoon joukon lakiehdotuksia, kuten huone- ja maavuokralakia koskevat, samoin naisten yhdenvertaisuutta koskevan, kauppasopimuksen Venäjän kanssa jne., mutta ajanut sen sijaan läpi kaikellaisia taantumuksellisia ehdotuksia työttömyyskysymyksessä, väkijuomakysymyksessä kulttuurikysymyksissä, sotilasasioissa ym. Tämä kamari, sulkukenraali v. Sydovin pöyrä palvelijatar, on kansan vaaleissa tuomittava.

Julistuksessa viitataan sitten tulevien valtiopäivain ratkaistaviksi joutuviin ,työväenluokalle tärkeisiin kysymyksiin, kuten työttömyyttä, veroja, 8-tunnin työaikaa, koulureformia ja maan pakkoluovuttamista koskeviin, ja varoitetaan työväenluokan miehiä ja naisia olemaan antamatta toivottomuuden ja tylsyyden estää heitä ottamasta osaa vaaliin.

Lyökää luokkataistelun leima vaalilippuihin! lausutaan julistuksessa.

Casey-Shaw Lbr Co.

Kaikenlaista lautatavaraa, sahamyllytyötä tehdään. Höylättyjä ja höyläämättömiä lautoja ja rakennustarpeita joka lajista.

?hone 452 Sudbury, Ont.

Näytelmäseuran johtajan paikka avoinna

Fort Williamin W. P. S. Osaston johtokunta julistaa näytelmäseuran johtajan paikan avoimeksi hakukelpoisten haettavaksi taloudenhoitajan toimen kanssa yhdistettynä, vakituisena taikka sivutoimena. Musiikkimiehillä on etutila. Hakijan pitää kuulua jäsenenä W. Partyyn. Hakemukset suosituksineen ja palkkavaatimuksineen pitää olla sisällä lokak. 10:teen päivään mennessä, 1922. Toimeen on astuttava heti kutsun saatua.

FORT WILLIAMIN W. P. S. O. JOHTOKUNTA
211 Robertson St., Fort William, Ont.

MYYTÄVÄNÄ

Hyvällä liikepaikalla sijaitseva SAUNA ynnä viisihuoneinen asuinrakennus myydään halvalla.

Andrew Pudas,
216 McIntyre St.
Port Arthur, Ont.

Mulligan & Mulligan
LAKIMIESTOIMISTO
Elm Street, Sudbury, Ont.

Uusi kauppa! Uudet tavarat! Uusi järjes
On ehdottomasti edullisin teille, tehdä ostoksenne
INTERNATIONAL GROCERY STORESSA
Monipuolinen varasto kaikkia ruoka- ja sekatavarakaupan a
le kuuluvia tarpeita, joita vaihdamme farmarien tuotteisiin Li
lähetykset toimitetaan erityisellä huolella, nopeasti ja täsmällis
Kauppa, jossa kuluttajat enemmän hyötyvät!
INTERNATIONAL GROCERY STORE
292 Bay Street. Puhelin 305 Port Arthur,

SUOMALAINEN RUOKATAVARAKAUPPA & LEIPOMO
Kaikkea ruokatavaraa saatavana ja lähetetään tilausten muk
Nopea ja huolellinen tilausten suoritus.
SUPERIOR GROCERY & BAKERY
513 Simpson St. Puhelin S. 1326. Fort William, O

GRANT & HISCOCK.
Putkityö ja Lämmityslaitos Urakoitsija
Ennenkuin te annatte lämmityslaitos tai putkien asetus u
kanne, käykää puhuttelemassa meitä. Me voimme sentähden,
teemme itse työn, säästää teille rahaa ja samalla kun olemme am
timiehiä, teemme hyvän työn. Kaikki meidän työmme tehdään
kauksella. Käykää katsomassa meidän varastossamme olevia hie
plummaus tarpeita, näyteruumassamme Grand Opera Housen k
rissa, Sudburyssa.

Plummausta
Lämmityslaitteita
Sähkötyötä
Tinausta
Polkupyöriä ja
osia myydään
PERCY MORRISON
Phone 265 Sudbury, Ont.

P. GORMAN &
Kiinteimistö
asioimis
Kaupungin lotteja myy
kaikista osista kaupunkia
myymme helpoilla maksuel
Taloja myytävänä tai vu
tavana.
Vuokria kolehteerataan.
Liiketilaisuuksia tarjolla
Meidän tarkotuksemme
dyttää liiketuttaviamme,
tuo meille lisää liikettä.
P. Gorman &
Room 103 Stafford B
Phone 381. Sudbury

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

NEW BAKING
Timmins, Ont
valmistaa korp
kuivaa leipää y
leipurin alalle ku
via tuotteita.
Tilauksia lähetetään
ulos. Palvelus täsmällinen
pea.
New Baking
Box 866 Timmin

New American Cafe
American Hotel Block, Durham st
Sudburyn uusi ajanmukainen kahvila
Hyvä palvelus. — 90 istuinta.
Meillä on parasta kahvia.

Dr. A. J. HAYES
Selkärankalääkäri
14½ Lang St. Cobalt, Ont.

Canadian Bagga
Transfer
Johtava kuorma-ajo komp
Phone 259 34 Lorne
SUDBURY, ONT.
Auto Troki ja pitkänmatka
toajoa. — Huonekalu
huone ja puunmyynti paik
Auki yöllä ja päivä

Dr. L. A. JOHNSON
SUOMALAINEN
Hammaslääkäri
Torontossa.
1925 Queen St. East Kippendavie Ave. kulmassa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.
Puhelin Beach 5918.

PARHAAT KENGÄT ja VAATTEET MIEHILLE
Meillä on saatavan uusia mitä parhainta lajia kenkiä. Vanhoja korjataan huolellisesti.
J. DAIGLE
Phone 1485 — P. O. Box 71.
110 Durham St., Sudbury, Ont.

D. S. HUMPHR
& CO.
Lamppuja, Tousti paahtim
tysrautoja,
Vacuum puhdistajia
Sähkötyötä tehdään, Sähkö
Pesukoneita
Moottori paatti tarpe
Putki ja
Lämmitystyötä
Levysepäntyötä
Kaikellaista
KORJAUSTYÖTÄ
Työpaja
134 Larch Lane
Kauppa
No. 2 Cedar S
Phone No. 9.

DR. F. C. FRASER
HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
(Cochranen rautakauppaa vastapäätä)
Phone 157.

«Suomi» lapamato lääke
Jos teitä vaivaa huono ruuansulatus, kipu rinan alla, unettomuus, epätasaisesta vatsasta, veren nousu päähän sekä siitä johtuva päänkipu, joinakin päivinä erinomainen ruokahalu toisina ei ollenkaan, kouristuksia ja väsymystä jälkeen syönnin, närästäminen sekä siitä johtuva kuuman veden nousu suuhun ja kurkkuun, niin ovat ne lapamadon oireita.
Meidän lapamato lääkkeemme on valmistettu eteväksi tunnetun Helsinkilaisen Sairashuoneen lääkärin resehtin jälkeen, sekä varmasti tuottaa tarkoitukseensä vastaavia tuloksia.
Hinta 5 dollaria 40 senttiä. Postivapaasti. — W. T. McEachern & Co., Limited, 168 Algoma St., Port Arthur, Ont.

TILATKAA VAPAUS!

SELKÄRANGA
ASETTAJA
Dr. Jas. Newbu
KIROPRAKTORI SPESIA
Phone 1331
158 Larch St. Sudbur

Cobaltin Raata
Naisia, miehiä ja lapsia
rajaton määrä LAHTI K
SAUNAAN, se on auki joka
klo 1 ip. klo 12 yöllä. Saun
see 21 Argentile St., samassa
on räätäli sappa.